

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE NI OG FYRRETYVENDE BIND

FJERDE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SERIE TOME 49 4me LIVRAISON

HØSTEN I DANMARK I AARET 1915

RÉCOLTES EN DANEMARK 1915

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

PUBLIÉ PAR LE DÉPARTEMENT DE LA STATISTIQUE

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1916

Forord.

Da det paa Grund af Krigsforholdene i Europa var af særlig Vigtighed, at der i 1915 paa et saa tidligt Tidspunkt som muligt kunde tilvejebringes Oplysninger om Størrelsen af Aarets Høstudbytte, blev der med Hensyn til Udarbejdelsen af den officielle Høststatistik truffet en Ordning, der paa væsentlige Punkter er forskellig fra den hidtil benyttede.

Den saakaldte „foreløbige“ Høstberetning, der sædvanligvis udkommer i Midten af November Maaned og hvori der med Anvendelse af Karakterbetegnelser gives en skønsmæssig Karakteristik af Høstudbyttets Mængde og Godhed, blev erstattet af de i Juli og August offentliggjorte ugentlige Meddelelser om Høstudsigterne (jfr. „Statistiske Efterretninger“ 1915, Nr. 15, 16 og 17).

Den endelige Høstberetning, der hviler paa Opgivelser fra de kommunale Raad om det gennemsnitlige Foldudbytte i hvert enkelt Sogn, offentliggøres sædvanligvis først i Slutningen af Marts eller Begyndelsen af April Maaned det følgende Aar, idet man har lagt Vægt paa at vælge Tidspunktet for Indberetningerne om Foldudbyttet saa sent, at Tærskningen i alt væsentligt kunde være afsluttet. Af Hensyn til de ekstraordinære Forhold ansaa man det imidlertid i Aar for nødvendigt at fremskynde Statistikken over Høstens Foldudbytte saa meget som muligt. For Sædhøstens og Høhestens Vedkommende indsendte de kommunale Raad allerede i Løbet af September Maaned Meddelelser om det gennemsnitlige Udbytte pr. Tønde Land indenfor hvert Sogn, — Meddelelser, der støttede sig til et omfattende Oplysningsmateriale fra saadanne Landbrugere, som allerede umiddelbart efter Høstens Afslutning helt eller delvis havde aftærsket deres Sæd eller som i hvert Fald havde foretaget Prøvetærskninger. Summariske Resultater af denne Del af Høstopgørelsen offentliggjordes den 2. Oktober i „Statistiske Efterretninger“ 1915 Nr. 21. — For Rodfrugthøstens Vedkommende indgik lignende Meddelelser fra de kommunale Raad i i November og December Maaned, og en foreløbig Redegørelse for Udfaldet af Rodfrugthøsten udsendtes den 20. Januar („Statistiske Efterretninger“ 1916, Nr. 1).

Nærværende Hæfte indeholder som sædvanlig mere udførlige Oversigter over Høstudbyttet af de forskellige Afgroeder, og desuden

er der optaget en Del af det Stof, der ellers finder Plads i den i Aar bortfaldne „foreløbige“ Høstberetning, nemlig en paa Grundlag af Maanedsoversigterne fra Meteorologisk Institut samt Beretninger i landøkonomiske Fagskrifter udarbejdet Fremstilling af Landbrugsaarets Vejrforhold og disses Indvirkning paa Landbrugsarbejdet og Markafgrødernes Vækstforhold.

Samtlige Høstresultater er omregnede til Metersystemets Maal- og Vægtenheder, men i Hovedtabellen (Side 58—61) har man foruden Angivelserne i Hektoliter opført de tilsvarende Tal i Tøndemaal, ligesom der i Teksten findes et særligt Afsnit (Side 44 ff.), indeholdende en Del Beregninger til Sammenligning af Høstudbyttet i 1915 og de foregaaende Aar, paa Grundlag af de ældre danske Maal- og Vægtenheder.

Høstresultaterne er i Hovedtabellen meddelte for hvert Amt. En Herredstabel (i de ældre Maal- og Vægtenheder) findes imidlertid som Manuskript i Departementet, og denne Tabel vil kunne stilles til Raadighed for dem, der maatte ønske Oplysninger om Høstresultaterne i bestemte Egne, ligesom Departementet er rede til — saa vidt det lader sig gøre — skriftlig at besvare Forespørgsler herom.

Selve Opgørelsen af Høstens Mængdeudbytte er foretaget paa sædvanlig Maade. De fra hvert af Landets By- og Sogneraad indhentede Oplysninger om det gennemsnitlige Udbytte pr. Td. Land af de forskellige Afgrøder er bragt til Anvendelse paa de til hver enkelt Afgrøde benyttede Arealer, saaledes som disse fremgik af den den 2. August 1915 afholdte ekstraordinære Arealtælling.

I de i nærværende Hæftes Tekstafdeling anførte sammenlignende Oversigter er samtlige Tal for Aarene før 1912 omregnede efter de paa Grundlag af Arealtællingerne reviderede Høsttabeller.

Som Tillæg til Høstberetningen er der i Aar — ligesom de nærmest foregaaende Aar — udarbejdet en Oversigt over Udbyttet af Sommergræsningen og Grønfoderet. Om den herved anvendte Metode, der er den samme som blev benyttet i de foregaaende Aar, henvises til Bemærkningerne Side 53.

Det statistiske Departement i Januar 1916.

ADOLPH JENSEN.

Henrik Pedersen.

Indhold.

	Pag.
1. De klimatiske Forhold i Høstaaret 1914—15.....	7
2. Landbrugsforholdene i Almindelighed i Høstaaret 1914—15	11
3. Almindelig Oversigt over Høstudbyttet i 1915	15
4. Høstudbyttet af de enkelte Afgrøder:	
a. Kærneudbyttet	22
b. Rodfrugterne	34
c. Høhøsten	41
d. Halmudbyttet	43
5. Høstudbyttet i Mængdeenheder efter ældre dansk Maal	45
6. Udbyttet af Sommergræsning og Grønfoder	52

Tabel:	
Høstudbyttet i 1915.....	58
Benyttede Omsætningstal.....	62

Table des matières.

1. Conditions climatiques dans l'année précédant la moisson de 1915.	
2. Conditions générales de l'agriculture dans l'année précédent la moisson de 1915.	
3. Aperçu général sur le produit de la récolte en 1915.	
4. Quantités récoltées:	
a. Produit en grains.	
b. Racines.	
c. Foin.	
d. Paille.	
5. Produit de la récolte en unités des anciens mesures du pays.	
6. Produit du pâturage d'été et des fourrages verts.	

Tableau:	
Produit de la récolte en 1915.	

Hestopgørelserne for de forudgaaende 10 Aar findes i nedennævnte Hæfter af „Statistiske Meddelelser“:

1905:	4. Række,	20. Bind,	5. Hæfte.
1906:	4. —	24. —	1. —
1907:	4. —	26. —	5. —
1908:	4. —	31. —	1. —
1909:	4. —	34. —	3. —
1910:	4. —	36. —	5. —
1911:	4. —	39. —	4. —
1912:	4. —	42. —	1. —
1913:	4. —	44. —	4. —
1914:	4. —	45. —	4. —

Endvidere indeholder nedennævnte Hæfter reviderede Tabeller over Høstudbyttets Mængde og Værdi i hvert af Aarene 1875—96 og 1897—1907 med Hensyntagen til Forandringerne i Arealbenyttelsen i de mellemliggende Aar:

1875—1896:	4. Række,	2. Bind,	3. Hæfte.
1897—1907:	4. —	29. —	1. —

Endelig findes der i Statistisk Tabelværk, 5. Række, Litra C, Nr. 4 („Landbrugsforhold i Danmark siden Midten af det 19. Aarhundrede“) en samlet Oversigt over Høststatistikken fra 1875 til 1909.

1. De klimatiske Forhold i Høstaaret 1914—15¹⁾

Efteraaret i 1914 forløb som Helhed mildt, idet Temperaturen i samtlige Maaneder laa over Normalen. I Oktober laa dog den første Uges Middeltemperatur indtil 4° under det sædvanlige, men for hele Maaneden blev dette ganske opvejet ved de tre sidste Ugers milde Vejerlig, saa at Middeltemperaturen blev 1° over den normale Varmegrad nemlig 8° . Det milde Vejr vedvarede til henimod Midten af November med forholdsvis stigende Varmegrader, der i dette Tidsrum laa indtil 6° over Normalen — d. 9. November aflæstes saaledes ved Bogense 13° . — Men Novembers sidste Halvdel var betydelig køligere, saa at Maanedens Middeltemperatur kun blev $\frac{1}{2}^{\circ}$ til $\frac{3}{4}^{\circ}$ over Normalen $3,8^{\circ}$. December var forholdsvis Efteraarets mildeste Maaned, idet Temperaturen saa at sige gennemgaaende var over den normale, Middeltemperaturen var $2\frac{1}{2}^{\circ}$ til 3° over Normalen $0,8^{\circ}$.

Af Aarets Vintermaaneder forløb Januar omtrent normalt ($\div 0,3^{\circ}$); men Temperaturen var hyppigt skiftende snart over og snart under den sædvanlige. Februar derimod var forholdsvis meget mild, idet Middeltemperaturen laa $\frac{3}{4}^{\circ}$ til $1\frac{1}{2}^{\circ}$ over den normale $\div 0,2$; som Helhed gjaldt dette næsten alle Maanedens Dage, dog særligt dens sidste tre Uger og navnlig for Jylland, hvis Temperatur var indtil 4° over den normale. I Marts blev Middeltemperaturen ikke naaet; den laa ligesaa meget under Nulpunktet, som den sædvanligvis ligger over, nemlig $1,2^{\circ}$; Vejret var hyppigt skiftende og de koldere Perioder de længst varende. Temperaturen laa under disse indtil $4\frac{3}{4}^{\circ}$ under Normalen og ofte med ret betydelige Frostgrader. I Dagene 12. til 16. og 21. til 25. var

¹⁾ Samtlige Temperaturangivelser er i Grader Celsius.

Vejret derimod mildt med omtrent lige saa meget fra Normalen afvigende Temperaturer men i modsat Retning.

Vintermaanedernes Frostperioder var ikke meget udprægede, dels paa Grund af de hyppigt skiftende Temperaturer i Januar, og dels fordi Februar forløb mildt. I Modsætning til hvad der sædvanligt er Tilfældet, blev Marts Maanedes Frostperioder de stærkest udprægede. I Januar faldt Temperaturen i Jylland til 10—15 Kuldegrader i Dagene 17. og 18., medens den paa Sjælland var $\div 9^{\circ}$ til $\div 12^{\circ}$ og $\div 7^{\circ}$ til $\div 9^{\circ}$ paa Fyn og Lolland-Falster. I Februar faldt Maanedens højeste Kuldegrader d. 1., 7. og 8. med 12 til $13\frac{1}{2}$ i Vendsyssel, 5 til 8 i det øvrige Jylland og 5 til 7 paa Sjælland. I Marts indtraf Minimumstemperaturen d. 9., 19 og 20. samt 29. med $\div 10^{\circ}$ til $\div 15^{\circ}$ i Jylland, $\div 6^{\circ}$ til $\div 10^{\circ}$ paa Øerne, og saaledes at Maanedens første Tidøgn fremtraadte som Aarets mest udprægede Frostperiode, medens det sidste Tidøgn Landet over gav omtrent vedvarende Nattefrost med indtil $\div 15^{\circ}$ (aflæst i Tylstrup i Vendsyssel). Snefaldet i Vintermaanederne var betydeligt men ganske vist ofte iblandet med Regn; det fandt hyppigt Sted, men paa Grund af Vejrligets idelige Omskiftelser fra Frost til Tø, medførte det ikke noget varigt Snelag af Betydning.

Vinterhalvaarets Nedbør er normalt 250 mm i Københavns Amt, stigende mod Syd og Vest til 330 mm i Ribe Amt. Som Helhed blev Normalen overskreden, men kun i ringe Grad som Følge af, at store Egne af Landet fik under det sædvanlige. Saaledes fik Sorø Amt 56 mm under Normalen; ogsaa Svendborg og Hjørring Amter fik mindre Nedbør end sædvanlig. Normalen blev overskreden paa Bornholm med 51 mm, i Vejle Amt med 99 mm og endvidere i Aarhus, Thisted, Ringkøbing og Ribe Amter med 44 mm til 74 mm. Om Nedbørens tidsmæssige Fordeling bemærkes, at Regnmængden i Oktober kun var ringe i de fleste Egne, Bornholm og Maribo Amt undtaget, medens den var rigelig i November—December og tildels i Januar, hvorimod den i Februar og Marts under eet betragtet kun var normal for hele Landet, men saaledes at Sjællands Nedbør i begge disse Maaneder var under det sædvanlige.

Ind i Foraarsmaanederne mildnedes Vejrliget noget, saaledes at Normalen 5,6° for April blev overskreden med $\frac{1}{2}$ til 1°, og saaledes at Overskridelserne fordelte sig ret ligeligt paa hele Maanedens; men Nattefrost indtraf ret hyppigt, ogsaa i Maanedens Slutning, især i Jylland med indtil \div 7° og paa Øerne indtil \div 5°.

Temperaturforholdene i Maj—August fremgaar af hosstaaende Tabel, hvorefter man vil se, at samtlige Maaneders Middelværme var under Normalen; Juni var forholdsvis varmest og Juli i samme

Tabel 1. Middelværmen i °C paa forskellige Stationer i Maj—August 1915 og efter 32 Aars Maalinger (1874—1905).

	Maj		Juni		Juli		August		Maj—August	
	1915	Normalen	1915	Normalen	1915	Normalen	1915	Normalen	1915	Normalen
Brønderslev . .	9,4	9,9	13,0	13,7	13,7	15,3	14,2	14,6	12,6	13,4
Herning	10,2	10,1	14,4	14,2	14,4	15,5	15,0	14,8	13,5	13,7
Stenderup . . .	9,9	10,6	14,2	14,5	14,6	16,0	14,8	15,2	13,4	14,1
Ryslinge	9,7	10,2	14,6	14,1	14,9	15,8	14,7	15,0	13,5	13,8
Landbohøjsk.	10,6	10,9	15,1	15,4	16,0	16,9	15,5	16,0	14,3	14,8
Abed	10,3	10,9	15,3	15,0	15,3	16,6	14,9	16,1	14,0	14,7
Hele Landet . .	9,8	10,2	14,2	14,5	15,0	16,0	15,0	15,6	13,5	14,1

Forhold koldest. Og hvad de lokale Temperaturer angaar, vil man finde omtrent samme Afvigelse fra Normalen paa Jyllands i Tabel 1 nævnte nordligste og sydligste Station, samt paa Lolland med 0,8° til 0,7°.

Nedbørsforholdene i Sommerhalvaaret 1915 var ikke normale. I April var Nedbøren meget ringe i hele Landet med 15 til 28 mm mod den normale 28 til 40 mm og mindst paa Bornholm samt i Randers Amt (15 til 16 mm). I Maj var Nedbøren rigeligere, men meget ulige fordelt; saaledes fik Vendsyssel og Thy kun ca. 16 mm mod Normalen 43 mm, medens der paa Fyn faldt noget over Normalen med ca. 50 mm. Den største Regnmængde faldt paa Sjællands fire nordligste Amter med 50—60 mm mod Normalen 34 til 38 mm.

Nedbøren i Juni—August vil ses af hosstaaende Oversigt, hvoraf det fremgaar, at Nedbøren i Juni i Lighed med April ogsaa som Helhed var meget ringe, medens dog det nordlige og vestlige Jylland fik en langt større Nedbør end de øvrige Landsdele. I Juli

Tabel 2. Oversigt over Nedbøren i Millimeter i Juni, Juli og August.

Amter	1915				Juni—August tilsammen		
	Juni	Juli	August	Til- sam- men	1914	1913	1874— 1905
Københavns Amt.	8	98	51	157	142	154	188
Frederiksborg —	10	102	52	164	139	174	197
Holbæk —	6	85	36	127	164	152	176
Sorø —	6	74	37	117	159	150	179
Præstø —	7	80	48	135	166	139	151
Bornholms —	9	54	70	133	84	143	159
Maribo —	11	77	54	142	157	136	187
Svendborg —	10	78	53	141	183	138	197
Odense —	10	69	58	137	163	110	186
Vejle —	11	108	77	196	174	125	212
Aarhus —	7	119	64	190	179	137	211
Randers —	3	116	50	169	165	136	196
Aalborg —	29	115	51	195	139	130	187
Hjørring —	37	154	36	227	121	119	190
Thisted —	28	133	53	214	127	92	196
Viborg —	20	112	63	195	165	125	203
Ringkøbing —	33	119	77	229	186	112	207
Ribe —	23	106	103	232	203	123	221
Gennemsn. for hele Landet	14	98	55	167	164	131	191
Middelnedbør for hele Landet efter lagttagelserne 1874—1905 . .	48	66	74	188	188		

var Regnmængden betydelig og delvis over den normale; men kun i det nordlige og vestlige Jylland faldt en ikke ringe Nedbør i Maanedens Begyndelse (6. Juli), medens en tilsvarende Nedbør i det øvrige Land først faldt efter Maanedens Midte. I August var Nedbøren som Helhed noget under det normale, men ret ulige fordelt og størst i Jylland syd for Limfjorden. Ihvorvel disse Maaneders samlede Regnmængde som Helhed maa betegnes som

værende ikke meget under den normale, var dens tidsmæssige Fordeling ingenlunde normal, lige saa lidt som den stedlige fordelte sig ensartet.

I September fortsatte Sommerens kølige Vejrlig sig, idet Maanedens Middelvarme blev $1\frac{1}{2}^{\circ}$ til $1\frac{1}{2}$ under Normalen, hvilket særlig skyldtes, at Maanedens kolde Perioder, uagtet de gennemgaaende var kortvarige, var langt mere under Normalen, end de milde Perioder laa derover. Nedbøren var ulige fordelt Landet over, idet Frederiksborg og Holbæk Amter omtrent erholdt deres sædvanlige Regnmængde, henholdsvis 54 og 53 mm; men iøvrigt var Nedbøren i de øvrige Landsdele indtil kun en Trediedel af Normalen (Bornholm).

2. Landbrugsforholdene i Almindelighed i Høstaaret 1914—15.

Høsten i 1914 blev afsluttet meget tidligt, i alt væsentligt inden August Maanedes Udgang; men desuagtet blev de ny Vintersædsmarker ikke tidligt tilsaaede. Saaledes lød Beretningerne af 7. Oktober paa, at Vejrforholdene ikke var nogen Hindring for Sædens Spiring, dog tilføjes, at Saaningen de fleste Steder er tilendebragt. Trods den sene Udsæd, var Vejret saa gunstigt for Udviklingen, at man allerede i Oktober Maanedes Slutning efter den sidste Uges »Grødevejr« befrygtede en for yppig Udvikling. Om Væksten end blev hæmmet noget ved vinterligt Vejr med betydelig Nattefrost i Midten af November, frygtede man vedblivende her og der for en for frodig Udvikling; men som Helhed lød Aarets sidste Beretninger paa, at Vintersæden trivedes godt. — Aarets anden Vinterafgrøde, de ny Kløvermarker, havde ved den forløbne tørre Sommer i 1914 haft ringe, tildels meget ringe Udviklingsbetingelser; men desuagtet lød Beretningerne ogsaa for disse gunstigt. Saaledes hed det 11. November, at de ny Kløvermarker nogle Steder havde udviklet sig saa frodigt, at man kunde se Planter i Blomst.

Ogsaa for Aarets sidste Høstarbejde, Rodfrugternes Optagning og Hjemkørsel var Vejret heldigt, om end Arbejdet dermed først

blev sent afsluttet, i alt væsentligt noget over Midten af November. — Ligesaa gode Arbejdsvilkaar gav Efteraarsmaanederne for Markarbejderne med Jordens Gødskning og Vinterpløjning; men uagtet man stadig var veltilfreds med Arbejdets Udførelse, hed det i Aarets sidste Beretning, at man trods det milde Vejr ikke kunde faa Arbejdet afsluttet inden Nytaar.

I Vintermaanederne laa Markarbejderne væsentligt stille, dels paa Grund af Vejrligets Foranderlighed i Januar, dels paa Grund af det vinterlige Vejr med meget Snefald i Marts; kun i Februar blev en Del Udearbejder fremmet. De Forhaabninger om tidlig Udsæd, som vakttes i Februar, blev ganske kuldkastede under Marts Maanedes barske Vejrlig. Om Afgrødernes Overvintring berettes 7. April, at Rugen fremdeles tegner godt, hvorimod Hveden navnlig paa side Jorder ikke er sluppen uskadt over den sidste Tids haarde Medfart, idet Plantebestanden er forringet. Dog tilføjes der, at Skaden næppe er større, end at der kan raades Bod derpaa. Dog syntes Kløvermarkerne efter samtlige Beretninger at dømme, at have været de mindst modstandsdygtige; de havde et svagt Udseende, om end Plantebestanden syntes upaaklagelig.

Med Hensyn til Foraarsarbejdet lyder Beretningerne ved Slutningen af det første Tidøgn i April paa, at Markarbejdet endnu ikke var paabegyndt, fordi Jorden var for kold og fugtig, upaavirket som den var af den sparsomme Solvarme. Men fra 13. April synes Saaningen paabegyndt, og med 28. April syntes den alt afsluttet. Om Arbejdets Udførelse samstemmede alle Beretninger i at mene, at Saaningen sjældent er tilendebragt hurtigere og lettere, fordi Jorden overalt faldt saa ualmindelig bekvemt for Redskaberne.

Allerede 5. Maj forlød det, at Vaarsæden var kommen hurtigt og ensartet op og tegnede godt. En Uge senere begynder man at længes efter Regn og varmere Vejr, men alt synes dog vedblivende at tegne udmærket endnu. Denne Bedømmelse af Forholdene blev dog afdæmpet betydeligt efter stormfuldt og koldt Vejr i Maanedens Midte. Men i Maanedens Slutning efter indtrædende Varme med noget forskellig Regnmængde udtaler man sig atter forhaabningsfuldt om Vaarsædsmarkerne, der havde et fyldigt Udseende og en kraftig

Farve. Trods vedvarende Mangel paa Regn og Varme syntes alt endnu i Juni Maanedes Midte at tegne lovende, thi Vaarsæden havde holdt sin gode Farve. Ved yderligere fortsat Tørke og ualmindelig koldt Vejr i Juni Maanedes Slutning blev Forholdene for Byggens Vedkommende imidlertid kritiske, idet denne Sædart stod i Færd med at skride; om Havren hed det, at den som oftest endnu havde bevaret sin gode Farve.

7. Juli indberettes fra Thy, Mors, Salling og Himmerland om det trøstesløse ved at se 3 til 6 Tommer høje Sædmarker med gennemskredne Aks; men det tilføjes, at Forholdene er meget forskellige Landet over, som en Følge af de lunefuldt faldende Tor-denbyger.

14. Juli og end mere 21. Juli lød Beretningerne efter en Del Nedbør Landet over adskilligt lysere; Vaarsæden var og blev tynd og kort, men man mente dog, at Kærneudbyttet tegnede til at give henimod Middelhøst.

De ustadige Vejrforhold, der holdt sig Juli Maaned ud og fortsattes i August, forhalede Sædens Modning — uden Tvivl til Fordel for Kærneudbyttet — men om det forventede Høstresultat var Meningerne lige forud for Høstens Paabegyndelse stærkt delte, fordi Forholdene i Aaret havde været saa ualmindelige og yderst forskellige i de forskellige Egne af Landet.

Høstens Paabegyndelse faldt sent. Omkring 10. August kunde det siges, at Høstarbejdet var i fuld Gang. Arbejdet skred kun langsomt frem, paa Grund af vedvarende uroligt og regnfuldt Vejr. I Maanedens sidste Halvdel blev der indbjerget en Del, i Lighed med tidligere Aar, i ringe Stand. En Uge ind i September bedredes Vejret, men dog var der vedblivende kun ringe Solvarme til Sædens Vejring. Først i September Maanedes Midte forandredes Forholdet til »straalende Høstvejr«, saa at Høsten endelig kunde siges at være afsluttet ca. 22. September med en fortrinlig Indbjærgning, hvad den sidst indkørte Sæd angaar.

Aarets Vintersædsafgrøder blev noget sent saade, men fik paa Grund af Efteraarets milde Vejrlig en tilfredsstillende Udvikling, og navnlig Rugen overvintrede godt, saa at den mod

Foraarets Komme stod lovende. Hvedens Udvikling fortsatte sig i det væsentligste trods manglende Solvarme, hvorimod Rugen ofte viste sig tynd og kort ved Gennemskridning og mange Steder tog Skade ved Nattefrost under Blomstringen, saa at Kærnesætningen blev mangelfuld. Trods Vaarsædens meget sene Udsæd og skønt dens Førstebetingelser paa Grund af Foraarets Barskhed, ikke var gunstige, kom Sæden dog hurtigt og fyldigt frem med kraftig Farve, som den ret længe bevarede trods det kolde Foraaarsvejr, men den fortsatte Tørke i Juni til ind i Juli blev for overvældende, saa at man allerede paa det Tidspunkt bedømte Afgrøden til at blive meget ringe, hvad Fylden angaar. Den saa længe ventede Nedbør kom for sent; i Almindelighed først i Juni Maanedes sidste Halvdel, men kunde desuagtet i ikke ringe Grad begunstige Kærnesætningen. Byggets Udvikling blev tidligst standset i den vanskelige Skridningstid og led mest under Sommerens tørre og kolde Vejrlig; Havren holdt sin Farve længere paa Grund af dens dybere gaaende Rodnæt, og den skred noget senere, saa at den kunde drage større Fordel af det sent indtrædende regnfulde Vejrlig, der gav en langsom Modning.

Ogsaa Rodfrugternes Udsæd faldt sent, men Spiringen foregik hurtigt, saa at Udttynding kunde paabegyndes først i Juni. Renholdelsen var let, paa Grund af det tørre Vejr, men Tørken var for vedvarende, saa at Udviklingen indtil Regnperioden var alt andet end lovende. Mod Juli Maanedes Slutning havde Forholdet rettet sig forbavsende meget, saa at man endog ventede sig en ret god Afgrøde; men atter i September stod Udviklingen stille.

De udlagte Kløvermarkers Førstebetingelser var ringe som Følge af den foregaaende Sommers Tørke og Solvarme; men Forholdet bedredes meget betydeligt i det milde Efteraar, og den gunstige Tilstand bevarede ind i Vinteren indtil i Marts Maaned. Men derefter blev Foraaret for barskt og ødelæggende, saa at Udsigterne for Høstudbyttet af Kløverhø blev meget ringe. Ogsaa Engene led under det kolde Foraar, og Høstudbyttet deraf blev i høj Grad forringet under det regnfulde Vejr uden tørrende

Perioder i Juli og August, hvorimod tidlig høstet Kløverhø blev godt indbjærget.

Græsmarkerne blev ved Maj Maanedes Begyndelse gennemgaaende betegnet som gode, men forringedes Uge efter Uge, saa at Afgrøden ved Udgangen af Juni blev betegnet som den værst medtagne; først henimod August var der atter god Græsning, som i det væsentlige holdt sig Høstaaret ud.

3. Almindelig Oversigt over Høstudbyttet 1915.

Hovedresultaterne af de foretagne Beregninger over Høstudbyttets Mængde i Danmark i 1915 fremgaar af nedenstaaende Tabel 3. Til Sammenligning er vedføjet de tilsvarende Tal for 1914 og for Gennemsnittet af Femaaret 1909—13.

Tabel 3. Almindelig Oversigt over Høstudbyttet.

	Efter Metersystemet			Efter ældre dansk Maal			Udbyttet i 1915, naar 1909—13 sættes = 100
	1915	1914	1909—13 gsntl.	1915	1914	1909—13 gsntl.	
	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	
Hvede	2 811	2 039	1 918	2021	1 465	1 378	147
Rug	4 581	3 843	6 058	3 293	2 762	4 355	76
2-radet Byg	7 634	5 982	6 575	5 487	4 300	4 726	116
6-radet Byg	1 490	1 340	1 475	1 071	964	1 060	101
Hvid eller gul Havre ...	12 897	11 647	13 316	9 271	8 372	9 572	97
Graa ell. broget samt sort Havre	2 206	1 974	2 178	1 585	1 419	1 566	101
Blandsæd til Modenhed ..	6 465	5 786	6 479	4 647	4 159	4 657	100
Boghvede	40	38	40	29	27	29	100
Ærter og anden Bælgsæd	68	74	108	49	53	78	63
Kartofler	14 923	13 156	11 687	10 727	9 457	8 401	128
Gulerødder	3 318	4 064	3 978	2 384	2 921	2 859	83
Runkelroer	97 976	72 795	68 241	70 425	52 325	49 051	144
Kaalrabi (Kaalroer)	66 557	64 554	70 405	47 841	46 401	50 607	95
Turnips o. andre Foderroer	46 216	42 211	47 622	33 219	30 341	34 230	97
	t	t	t	1000 Ctnr.	1000 Ctnr.	1000 Ctnr.	
Sukkerroer	825 155	967 280	788 515	16 503	19 346	15 770	105
Cikorierødder	17 670	22 935	20 594	353	459	412	86
	1000 t	1000 t	1000 t	1000 Læs à 1000 Pd.	1000 Læs à 1000 Pd.	1000 Læs à 1000 Pd.	
Agerhø	600	929	1 091	1 200	1 858	2 182	55
Enghø	549	691	711	1 099	1 383	1 422	77
Sædafgrødernes Halmud- bytte	2 878	2 750	3 519	5 756	5 500	7 038	82

Ved Bedømmelsen af Tallene i ovenstaaende Tabel maa det have i Erindring, dels at Aaret 1914 for de fleste Afgrøders Vedkommende var et usædvanlig ugunstigt Høstaar, dels at en Del af Forskellen mellem Høstudbyttet i 1915 paa den ene Side og 1914 og Femaaret 1909—13 paa den anden Side beror paa Forskydninger i Arealanvendelsen. I sidstnævnte Henseende fortjener det navnlig at fremhæves, at der ved den i 1915 foretagne ekstraordinære Opgørelse af det dyrkede Areal's Benyttelse er konstateret en væsentlig Udvidelse af Hvedearealet paa Bekostning af Rugarealet, ligesom Arealerne med 2radet Byg er steget, medens Havrearealerne er gaaet noget tilbage. Ogsaa med Hensyn til Rodfrugttallene spiller Forandringerne i Arealbenyttelsen en ikke helt uvæsentlig Rolle, idet Dyrkningen af Kartoffler og Runkelroer er gaaet frem og Dyrkningen af de øvrige Arter af Foderroer er gaaet noget tilbage.

En Sammenligning af Tallene for 1915 og for Femaarsgenemsnittet 1909—13 viser, at 1915 staar med betydelig større Høstudbytte for Hvede, 2radet Byg, Kartoffler og Runkelroer, men med betydelig mindre Udbytte for Rug, Bælgsæd, Gulerødder og Cikorierødder, ligesom Udbyttet af Høhøsten var ringe og Sædafgrødernes Halmudbytte lidet fyldende.

Dersom man paa Grundlag af de i Tabellen anførte Tal vil danne sig et Billede af Høstens samlede Mængdeudbytte i 1915, sammenlignet med tidligere Aar, møder man den Vanskelighed, at der ikke for Mængdeudbyttet af de forskellige Arter af Høstafgrøder (Kærne, Rodfrugter, Hø og Halm) umiddelbart foreligger noget Fællesmaal. Et saadant kan imidlertid tilvejebringes ved Beregning.

Som Fællesmaal benyttes i det følgende Foderværdien af 1 Ton (= 1000 kg) Korn, og som Betegnelse herfor anvendes Udtrykket »En Afgrøde-Enhed«. Ved Beregningen er anvendt følgende Omsætningstal.

For Kærneudbyttets Vedkommende er man gaaet ud fra følgende Vægttal (kg pr. hl): Hvede 77, Rug 74, 2-radet Byg 68,

6-radet Byg 65, Havre 50, Blandsæd 56, Boghvede 61, Ærter og anden Bælgæd 81.

For Rodfrugternes Vedkommende har man benyttet følgende Fremgangsmaade. 1 hl Kartofler er regnet lig $\frac{1}{4}$ hl Byg. Foderroerne omsættes til Korn i Forhold til det Tørstofindhold for Aarets Høst, der er udfundet ved Analyse af forskellige Rodfrugter i Landets forskellige Egne. De Middel-Tørstofprocenter, der er meddelte Departementet af Statens Plantéavlsudvalg, og som ligger til Grund for Beregningen for 1915, anføres nedenfor tilligemed de tilsvarende Tal for samtlige foregaaende Aar, for hvilke Tørstofberegningen er anvendt ved Høstopgørelserne.

	Tørstofprocenter							
	Øerne				Jylland			
	Runkelroer	Kaalrabi	Turnips	Gulerødder	Runkelroer	Kaalrabi	Turnips	Gulerødder
pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1915	13,0	12,5	9,4	—	12,9	12,5	10,1	12,3
1914	12,3	11,9	7,9	11,5	11,9	11,5	8,3	12,1
1913	12,4	12,1	9,1	12,3	12,8	11,7	9,7	12,7
1912	13,4	13,3	9,4	12,0	13,7	13,0	9,1	12,2
1911	13,0	10,9	9,9	11,8	13,2	11,9	9,8	12,2
1910	11,4	11,4	8,6	12,9	11,9	12,0	9,4	11,8
1909	11,4	10,8	8,8	12,2	11,4	11,6	9,5	11,5
1909—13 gsntl.	12,3	11,7	9,2	12,2	12,6	12,0	9,5	12,1
1908	12,1	12,3	9,8	12,5	11,8	12,0	10,2	11,5
1907	13,3	12,4	9,5	12,5	12,7	12,3	9,1	11,8
1906	11,7	12,9	9,2	11,8	12,6	13,1	9,9	12,1
1905	12,4	12,2	8,9	11,6	12,8	12,4	9,6	11,8
1904	15,3	12,9	10,6	13,0	14,0	12,7	9,8	11,9
1904—08 gsntl.	13,0	12,5	9,6	12,3	12,8	12,7	9,7	11,8

Man er dernæst gaaet ud fra, at de paagældende Rodfrugters Foderværdi staar i ligefremt Forhold til deres Tørstofindhold, og at 1 kg Roetørstof praktisk set kan regnes lig med 1 kg Korn (Byg). Endvidere har man benyttet følgende Vægttal (kg pr. hl): Gulerødder og Turnips 58, Runkelroer og Kaalrabi 65. Endelig er man gaaet ud fra, at 1 hl Byg vejer 68 kg. Paa Grundlag af disse Angivelser er man kommen til de i omstaaende Oversigt anførte Erstatningstal:

	Høsten 1915	
	Øerne	Jylland
1 hl Runkelroer =	0,123 hl	0,122 hl
1 — Kaalrabi =	0,118 —	0,118 —
1 — Turnips =	0,079 —	0,085 —
1 — Gulerødder =	0,104 —	0,104 —

Sukkerroer og Cikorierødder er de eneste Afgrøder, hvor Værdien er benyttet som Gennemgangsled for Omregningen til Afgrøde-Enheder. Ved denne Omregning er benyttet de Værdiansættelser, som er meddelt Departementet af Det kgl. Landhusholdningsselskab: 50 kg Sukkerroer 73 Øre, 50 kg Cikorierødder 160 Øre — i Forbindelse med Gennemsnitskapitelstaksten for Korn i Aarene 1909—13, idet de abnormt høje Kornpriser for 1915 skønnedes mindre brugbare ved en saadan Beregning.

Ved Omsætningen af Hø og Halm til Kornenheder er 1 t Hø (saavel Agerhø som Enghø) sat lig 2 hl Byg + 5,28 hl Havre og 1 t Halm (af alle Sædarter) sat lig 1 hl Byg + 2,64 hl Havre.

Gennemføres de i det foregaaende antydede Beregninger for Aarene 1915 og 1914 og for Femaaret 1909—13, faas nedenstaaende Tal, hvor man altsaa ved en Afgrøde-Enhed forstaar 1 000 kg Korn = 1 000 kg Roetørstof = 1 000 kg Kartoffeltørstof = 2 500 kg Hø = 5 000 kg Halm.

	Høstudbyttet, omsat i Afgrøde-Enheder			Udbytte 1915, naar
	1915	1914	1909—13 gsnrl.	1909—13 = 100
Kærne	2,30 Mill.	1,95 Mill.	2,29 Mill.	100
Rodfrugter	2,01 —	1,64 —	1,68 —	119
Hø	0,46 —	0,65 —	0,72 —	64
Halm	0,57 —	0,55 —	0,70 —	81
	5,34 Mill.	4,79 Mill.	5,39 Mill.	99

Det samlede Høstudbytte af alle Afgrøder tilsammen udgjorde altsaa 5,34 Mill. Afgrøde-Enheder i 1915, 4,79 Mill. i 1914 og 5,39 Mill. i Gennemsnit for Femaaret 1909—13. Det samlede Udbytte var saaledes 0,55 Mill. Afgrøde-Enheder større end i det ugunstige Høstaar 1914 og 0,05 Mill. Afgrøde-Enheder (ca. 1 pCt.) mindre end Gennemsnittet for Femaaret 1909—13. Herefter maa Høstudbyttet i 1915 som Helhed betragtet (for hele Landet og for alle Afgrøder under eet) nærmest siges at svare til

en Middelhøst eller dog kun en Ubetydelighed derunder.

Udbyttets procentvise Fordeling mellem Hovedafgrøderne fremgaar af følgende Tal:

	1915	1914	1909—13
	pCt.	pCt.	gsntl. pCt.
Kærneudbytte	43,1	40,7	42,5
Rodfrugter	37,6	34,2	31,2
Hø	8,6	13,6	13,4
Halm	10,7	11,5	12,9
Tils....	100,0	100,0	100,0

Det vil ses, at selv om det samlede Høstudbytte i 1915, naar alle Arter af Afgrøder tages i Betragtning, var ret normalt, frembyder Fordelingen paa de forskellige Grupper af Afgrøder store Afvigelser fra det normale. Navnlige var Rodfrugternes Andel af Totaludbyttet betydelig større og Udbyttet af Hø og Halm betydelig mindre end i Femaaret 1909—13.

Til Bedømmelse af Høstudbyttets samlede Størrelse i 1915 i Sammenligning med de foregaaende Aar anføres nedenstaaende Tal:

Det samlede Høstudbytte af alle Afgrøder under eet,
omregnede til Afgrøde-Enheder:

1915	5,34 Mill.	1909—13 gsntl.	5,39 Mill.
1914	4,79 —		
1913	5,69 —	1904—08 —	4,76 —
1912	5,62 —	1899—1903 —	4,03 —
1911	5,16 —	1894—98 —	3,88 —
1910	5,27 —	1889—93 —	3,46 —
1909	5,21 —	1884—88 —	3,29 —
1908	5,19 —	1879—83 —	3,05 —
1907	5,10 —		
1906	4,95 —		
1905	4,34 —		
1904	4,23 —		

Det samlede Høstudbytte var — som allerede foran nævnt — betydelig højere end i 1914, men det var en Døl lavere end i 1913 og 1912. Oversigten viser iøvrigt en Stigning i Udbyttet fra Femaar til Femaar — en Stigning, som delvis staar i Forbindelse med Høstarealets Udvidelse, delvis med Forskydninger i Arealanvendelsen, idet den nyere Tids intensive Rodfrugtdyrkning giver

større Brutto udbytte end Korndyrkning, og endelig er Stigningen for en Del fremkommet som Resultat af en Forøgelse i Udbyttet pr. Arealenhed (jfr. Statistiske Meddelelser, 4. Række, 29. Bind, 1. Hæfte, Side 49 og Statistisk Tabelværk, 5. Række, Litra C, Nr. 4, Side 93—97).

I Tilslutning til de her foretagne Beregninger over det samlede Høstudbytte skal endnu meddeles nedenstaaende Oversigt over det gennemsnitlige Udbytte pr. Hektar af Høstarealet i de enkelte Amter i 1915 saa vel som de tilsvarende Tal for Femaaret 1909—13.

Tabel 4. Antal Afgrøde-Enheder pr. Hektar Høstareal.

Amterne ordnede efter Udbyttet pr. ha 1915	Det gennemsnitlige Antal Afgrøde-Enheder pr. ha		Amtets Gennemsnit større (+) eller mindre (÷) end Gennemsnittet for hele Landet	
	Høsten 1915	1909—13 gsntl.	Høsten 1915	1909—13 gsntl.
			pCt.	pCt.
Svendborg Amt ..	3,55	3,36	+ 30	+ 23
Sorø — ..	3,46	3,10	+ 27	+ 13
Holbæk — ..	3,44	3,18	+ 26	+ 16
Maribo — ..	3,41	3,30	+ 25	+ 21
Odense — ..	3,41	3,26	+ 25	+ 19
Præstø — ..	3,27	3,03	+ 20	+ 11
Københavns — ..	3,20	3,03	+ 17	+ 11
Frederiksborg — ..	2,96	2,82	+ 8	+ 3
Thisted — ..	2,75	2,76	+ 1	+ 1
Aarhus — ..	2,74	2,92	+ 0	+ 7
Bornholms — ..	2,73	3,06	0	+ 12
Vejle — ..	2,71	2,77	÷ 1	+ 1
Randers — ..	2,62	2,75	÷ 4	+ 1
Viborg — ..	2,28	2,38	÷ 16	÷ 13
Hjørring — ..	2,14	2,31	÷ 22	÷ 16
Aalborg — ..	2,13	2,28	÷ 22	÷ 17
Ribe — ..	2,07	2,05	÷ 24	÷ 25
Ringkøbing — ..	2,06	2,21	÷ 25	÷ 19
Hele Landet...	2,73	2,74	—	—

Det normale Udbytte pr. Hektar (hvorved her forstaas Gennemsnitsudbyttet i Femaaret 1909—13) har været 2,74 Afgrøde-Enheder, Udsvingene fra dette normale Udbytte ligger mellem Svendborg Amt med 3,36 og Ribe Amt med 2,05. Det Amt, som normalt kommer næst Svendborg i Henseende til Udbytte, er Maribo

Amt; i det hele viser de detaillerede Beregninger, at det er disse to Amter, der strides om første Plads, idet snart det ene af dem og snart det andet af dem har været Nr. 1, medens denne Plads dog som Slutresultat er tilfaldet Svendborg Amt. Det andet fynske Amt, Odense, indtager normalt Pladsen som Nr. 3 i Rækken. Af de sjællandske Amter naar ingen op paa Siden af de tre nævnte. Blandt de jyske Amter er Aarhus Amt normalt øverst med 2,92 Enheder pr. Hektar, og dette Amt i Forbindelse med Vejle, Randers samt Thisted Amter udgør den Del af Halvøen, som i det store og hele giver et Høstudbytte over det for Landet som Helhed gennemsnitlige. Normalt ligger Svendborg Amts Høstudbytte 23 pCt. over dette, medens Ribe Amts normalt ligger 25 pCt. under. — I 1915 var det gennemsnitlige Høstudbytte pr. Hektar for hele Landet under eet meget nær det samme som i Femaaret 1909—13, nemlig 2,73 Afgrødeenheder; men indenfor de enkelte Amter er der adskillige Afvigelser fra det normale, hvorved Amternes Rækkefølge, naar de ordnes efter aftagende Udbytte pr. Hektar, bliver en noget anden end den sædvanlige. Man lægger navnlig Mærke til, at Sorø Amt er rykket op fra Nr. 5 til Nr. 2, og at Maribo Amt, som normalt staar paa 2den Plads i Rækken, i 1915 er blevet Nr. 4 (den forholdsvis lille Sukkerroehøst). Af andre Afvigelser fra det normale kan mærkes, at Thisted Amt i 1915 staar som Nr. 9, medens det normalt er Nr. 12, og at Bornholm er rykket ned fra Nr. 6 til Nr. 11.

Paa Grundlag af de to første Kolonner i Tabel 4 er beregnet de nedenauførte Procenttal, som viser, hvor stort Udbyttet pr. Hektar i 1915 var i de enkelte Amter, naar disses Gennemsnitsudbytter for 1909—13 sættes = 100. Amterne er her ordnede i Rækkefølge efter Størrelsen af Udsvinget over eller under Normalen.

Sorø	Amt	112	Thisted	Amt	100
Holbæk	—	108	Vejle	—	98
Præstø	—	108	Viborg	—	96
Svendborg	—	106	Randers	—	95
København	—	106	Aarhus	—	94
Odense	—	105	Hjørring	—	93
Frederiksborg	—	105	Aalborg	—	93
Maribo	—	103	Ringkøbing	—	93
Ribe	—	101	Bornholms	—	89

Efter denne Beregning skulde 9 af Landets Amter i 1915 have høstet mere end normalt og 8 Amter mindre end normalt, medens 1 Amt (Thisted) havde temmelig nøje samme Udbytte pr. Hektar som i Femaaret 1909—13. Den forholdsvis bedste Høst havde Sorø Amt med 12 pCt. over det normale, den forholdsvis daarligste havde Bornholm med 11 pCt. under Normalen. Iøvrigt vil det ses, at Landsdelene Øst for Lillebælt gennemgaaende var de mest begunstigede: alle Øernes Amter med Undtagelse af Bornholm naaede over Middelhøst, medens alle de jyske Amter undtagen Ribe og Thisted høstede mindre end normalt.

4. Høstudbyttet af de enkelte Afgrøder.

Quantités récoltées.

a. Kærneudbyttet.

Produit en grains.

I Tabellerne 5 og 6 er meddelt Oversigter over Sædafgrødernes Udbytte, dels udtrykt i Hektoliter (Tab. 5) og dels udtrykt i Tons (Tab. 6). Ved Omregningen fra Rum- til Vægtenheder er benyttet de foran (Side 16) anførte Vægttal for de forskellige Kornsorter.

Sædafgrøderne (Hvede, Rug, Byg, Havre, Blandsæd, Boghvede og Bælgsæd) gav i 1915 et samlet Kærneudbytte af 38,2 Mill. hl; deraf faldt de 20,3 Mill. hl paa Øerne og 17,9 Mill. hl paa Jylland.

Sammenholdes dette Udbytte med de nærmest foregaaende Aars, vil det ses, at det er betydelig større end Udbyttet i 1914, der ganske vist var usædvanlig lavt; det var derimod lavere end Udbyttet i 1913, men dette er ganske vist ogsaa Aaret med det største hidtil konstaterede Udbytte af Sædhøsten. Sammenholdt med Udbyttet for Aarene 1909—13 viser det sig, at Udbyttet i 1915 meget nær var lig Gennemsnittet for dette Femaar for Landet under eet betragtet. Forholdet stiller sig dog noget forskelligt for Øerne og Jylland, idet Øernes Sædhøst i 1915 var en Del over det nævnte Femaarsgennemsnit, medens det for Jylland var en Del under.

Af Hvede høstedes i 1915 2,81 Mill. hl, nemlig 2,30 Mill. hl paa Øerne og 0,51 Mill. hl i Jylland. Dette var for Landet under eet

betragtet 0,89 Mill. hl mere end Gennemsnittet for Aarene 1909—13. Hveden var i 1915 den Sædafgrøde, som gav det største Udbytte i Forhold til Middeludbyttet —

Tabel 5. Sædafgrødernes Kærneudbytte i 1000 hl.

	Hvede	Rug	2-radet Byg	6-radet Byg	Hvid Havre	Graa Havre	Blandsæd	Boghvede	Ærter o. a. Bælgæd	Tilsammen
	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl
Øerne:										
1915.....	2 301	1 825	6 151	649	5 683	136	3 473	2	48	20 268
1914.....	1 649	1 398	4 591	497	4 584	110	3 151	1	50	16 031
1913.....	1 910	2 282	5 445	619	5 713	136	3 756	1	62	19 924
1912.....	1 380	2 257	5 119	574	5 404	123	3 636	1	59	18 553
1911.....	1 623	2 461	4 665	519	5 178	126	3 459	1	70	18 102
1910.....	1 560	2 671	4 907	504	5 107	126	3 482	2	88	18 447
1909.....	1 223	2 743	4 793	491	5 312	135	3 566	2	95	18 360
1909—13 gsntl.....	1 539	2 483	4 986	541	5 343	129	3 580	2	75	18 678
1904—08 —.....	1 226	2 706	4 592	447	4 919	155	3 237	3	122	17 407
Jylland:										
1915.....	510	2 756	1 483	841	7 214	2 070	2 992	38	20	17 924
1914.....	390	2 445	1 391	843	7 063	1 864	2 635	37	24	16 692
1913.....	448	3 581	1 723	1 022	8 523	2 105	3 144	28	28	20 602
1912.....	398	3 410	1 628	973	8 182	2 101	2 983	32	25	19 732
1911.....	377	3 626	1 519	903	7 825	2 057	2 843	26	30	19 206
1910.....	365	3 681	1 508	913	7 596	1 987	2 770	56	39	18 915
1909.....	307	3 579	1 568	859	7 741	1 995	2 757	51	42	18 899
1909—13 gsntl.....	379	3 575	1 589	934	7 973	2 049	2 899	39	33	19 470
1904—08 —.....	284	3 573	1 423	796	6 665	1 725	2 275	79	47	16 867
Hele Landet:										
1915.....	2 811	4 581	7 634	1 490	12 897	2 206	6 465	40	68	38 192
1914.....	2 039	3 843	5 982	1 340	11 647	1 974	5 786	38	74	32 723
1913.....	2 358	5 863	7 168	1 641	14 236	2 241	6 900	29	90	40 526
1912.....	1 778	5 667	6 747	1 547	13 586	2 224	6 619	33	84	38 285
1911.....	2 000	6 087	6 184	1 422	13 003	2 183	6 302	27	100	37 308
1910.....	1 925	6 352	6 415	1 417	12 703	2 113	6 252	58	127	37 362
1909.....	1 530	6 322	6 361	1 350	13 053	2 130	6 323	53	137	37 259
1909—13 gsntl.....	1 918	6 058	6 575	1 475	13 316	2 178	6 479	41	108	38 148
1904—08 —.....	1 510	6 279	6 015	1 243	11 584	1 880	5 512	82	169	34 274

dels som en Følge af gode Fold, dels som en Følge af stedfundne Arealudvidelser for denne Afgrøde.

Udbyttet af Rughesten var i 1915 4,58 Mill. hl, paa Øerne 1,83 Mill. hl og i Jylland 2,75 Mill. hl. I Forhold til 1914 er dette et Merudbytte paa over 0,7 Mill. hl, medens det er 1,48 Mill. hl under Gennemsnittet for Femaaret 1909—13; for en Del staar dette i Forbindelse med en Tilbagegang i Rugarealerne. Ses bort fra den i det hele relativt lidet betydende Bælgsæd, er Rugen blandt Sædafgrøderne den, som i 1915 ligger dybest under Udbyttet af Gennemsnitshøsten.

Af 2-radet Byg høstedes i 1915 7,63 Mill. hl, deraf de 6,15 Mill. hl paa Øerne og de 1,48 Mill. hl i Jylland. Dette er væsentlig over de nærmest foregaaende Aars Udbytte og ca. 1 Mill. hl over Udbyttet for Aarene 1909—13. Dette store Udbytte af Byghøsten staar dog ogsaa væsentlig i Forbindelse med stedfundne Arealforskydninger.

Det 6-radede Byg gav i 1915 et samlet Kærneudbytte paa 1,49 Mill. hl, hvoraf 0,65 Mill. hl paa Øerne og 0,84 Mill. hl i Jylland. Ogsaa for denne Bygart var Udbyttet i 1915 højere end i 1909—13, men dog ikke i samme Grad som Tilfældet var for den 2-radede Bygs Vedkommende.

Af hvid Havre indhøstedes i 1915 12,90 Mill. hl, hvilket var omkring 0,42 Mill. hl under det normale, naar Udbyttet for 1909—13 benyttes som Maal. Af denne Afgrødes samlede Udbytte høstedes paa Øerne de 5,69 Mill. hl og i Jylland 7,21 Mill. hl

Graa Havre gav i 1915 ialt 2,21 Mill. hl, af hvilke de 0,14 Mill. hl høstedes paa Øerne og de 2,07 Mill. hl høstedes i Jylland. Dette Udbytte var meget nær ved, hvad der kan betragtes som Middelhøst.

Kærneudbyttet af Blandsæd var for hele Landet i 1915 6,46 Mill. hl. Det samlede Udbytte fordelte sig med 3,47 Mill. hl og 2,99 Mill. hl mellem Øerne og Jylland. Ogsaa for denne Afgrøde gælder det, at dens Udbytte for 1915 laa meget nær ved det normale.

Boghveden gav i 1915 et Udbytte paa ca. 40 000 hl, som

næsten udelukkende høstedes i Jylland; ogsaa dette var meget nær op mod det gennemsnitlige Udbytte af denne Sædart.

Det samlede Udbytte af Ærter og Bælgsæd var 68 000 hl, hvoraf den langt overvejende Del høstedes paa Øerne. Dette Udbytte var meget under det sædvanlige.

I Tabel 6 er, som allerede berørt, det i Tabel 5 i Hektoliter angivne Udbytte omregnet til Vægtenheder à 1000 Tons, saavel for de samme Afgrøder (dog med 2- og 6-radet Byg samt hvid og graa Havre under eet) og Landsdele som ogsaa for de samme Aar, dog med den Undtagelse, at der i Stedet for Gennemsnittallene for 1904—08 er givet en Række Tal, som viser, hvor stort

Tabel 6. Sædafgrødernes Kærneudbytte i 1000 Tons.

	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1909 —13 gsntl.	1915 naar Gsnst. for 1909—13 sættes = 100
	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	
Øerne:									
Hvede	177,2	127,0	147,1	106,3	125,0	120,1	94,2	118,5	150
Rug	135,0	103,5	168,9	167,0	182,1	197,7	203,0	183,7	74
Byg	462,0	344,5	410,5	385,4	351,0	366,4	357,8	374,2	123
Havre	290,9	234,7	292,5	276,4	265,2	261,7	272,3	273,6	106
Blandsæd	194,5	176,5	210,3	203,6	193,7	195,0	199,7	200,5	97
Boghvede	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	—
Bælgsæd	3,9	4,0	5,0	4,8	5,7	7,1	7,7	6,1	65
Tils. Øerne...	1263,6	990,3	1234,4	1143,6	1122,8	1148,1	1134,8	1156,7	109
Jylland:									
Hvede	39,3	30,0	34,5	30,6	29,0	28,1	23,6	29,2	135
Rug	204,0	180,9	265,0	252,3	268,3	272,4	264,8	264,6	75
Byg	155,6	149,6	183,6	173,9	162,0	161,9	162,5	168,8	92
Havre	464,2	446,4	531,4	514,2	494,1	479,1	486,8	501,1	93
Blandsæd	167,5	147,6	176,1	167,0	159,2	155,1	154,4	162,4	103
Boghvede	2,1	2,3	1,7	2,0	1,6	3,4	3,1	2,3	91
Bælgsæd	1,6	2,0	2,3	2,0	2,4	3,2	3,4	2,6	62
Tils. Jylland...	1034,3	958,8	1194,6	1142,0	1116,6	1103,2	1098,6	1131,0	91
Hele Landet:									
Hvede	216,5	157,0	181,6	136,9	154,0	148,2	117,8	147,7	147
Rug	339,0	284,4	433,9	419,3	450,4	470,1	467,8	448,3	76
Byg	617,6	494,1	594,1	559,3	513,0	528,3	520,3	543,0	114
Havre	755,1	681,1	823,9	790,6	759,3	740,8	759,1	774,7	98
Blandsæd	362,0	324,1	386,4	370,6	352,9	350,1	354,1	362,9	100
Boghvede	2,2	2,4	1,8	2,1	1,7	3,5	3,2	2,4	92
Bælgsæd	5,5	6,0	7,3	6,8	8,1	10,3	11,1	8,7	62
Tils. Hele Landet	2297,9	1949,1	2429,0	2285,6	2239,4	2251,3	2233,4	2287,7	101

samt i Gennemsnit for Femaarene 1909—13 og 1904—08 udgjorde af det samlede Kærneudbytte saavel for Øerne og Jylland som for hele Landet.

Hveden udgør normalt omkring en Sekstendedel af det samlede Kærneudbytte, i 1915 en noget større Andel af dette end i Gennemsnit for de to nærmest forudgaaende Femaar. Til dette normale Gennemsnit for hele Landets Hvedehøst svarer imidlertid omkring en Syvendedel for Øerne, men kun 3—4 Procent for

Tablet 8. Kærneudbyttets procentvise Fordeling mellem Øerne og Jylland.

		1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1909-13 gsntl.	1904-08 gsntl.
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hvede...	Øerne ...	81,8	80,9	81,0	77,7	81,2	81,0	80,0	80,2	80,8
	Jylland...	18,2	19,1	19,0	22,3	18,8	19,0	20,0	19,8	19,2
Rug....	Øerne ...	39,8	36,4	38,9	39,8	40,4	42,1	43,4	41,0	43,1
	Jylland...	60,2	63,6	61,1	60,2	59,6	57,9	56,6	59,0	56,9
Byg....	Øerne ...	80,6	69,7	69,1	68,7	68,4	69,4	68,8	68,9	69,7
	Jylland...	19,4	30,3	30,9	31,3	31,6	30,6	31,2	31,1	30,3
Havre ...	Øerne ...	44,6	34,5	35,5	35,0	34,9	35,3	35,9	35,3	37,7
	Jylland...	55,4	65,5	64,5	65,0	65,1	64,7	64,1	64,7	62,3
Blandsæd	Øerne ...	53,7	54,5	54,4	54,9	54,9	55,7	56,4	55,2	58,7
	Jylland...	46,3	45,5	45,6	45,1	45,1	44,3	43,6	44,8	41,3
Boghvede	Øerne ...	4,5	2,7	3,4	3,0	3,7	3,4	3,8	3,5	3,9
	Jylland...	95,5	97,3	96,6	97,0	96,3	96,6	96,2	96,5	96,1
Bælgsæd.	Øerne ...	70,8	66,8	68,9	70,2	70,0	69,3	69,3	69,5	72,1
	Jylland...	29,2	33,2	31,1	29,8	30,0	30,7	30,7	30,5	27,9
Tils....	Øerne ...	55,0	50,8	50,8	50,0	50,1	51,0	50,8	50,5	52,1
	Jylland...	45,0	49,2	49,2	50,0	49,9	49,0	49,2	49,5	47,9

Jylland. Rugen udgør normalt op mod en Femtedel af det hele Kærneudbytte — en noget større Procentdel for Jylland end for Øerne, nemlig normalt omkring 24 pCt. svarende til omkring 17 pCt. for Øerne; i 1915 fordeler Udbyttet sig dog for de to Hovedlandsdele med Procenttal, der ligger væsentlig under det for Femaaret 1909—13 normale. Bygget udgjorde tidligere noget under en Fjerdedel, men dette Forholdstal viser for de senere Aar en opadgaaende Tendens: til ca. 24 pCt. i Aarene 1904—08 og i Femaaret 1909—13, svarer for 1912 og 1913 noget over 24 pCt.; i 1915 udgjorde det over 26 pCt. af det samlede Kornudbytte.

Tabel 9. Gsntl. Høstudbytte

	København's Amt	Frederiksborg Amt	Holbæk Amt	Sorø Amt	Præstø Amt	Bornholms Amt	Maribo Amt	Svendborg Amt
Hvede:								
1915	43,3	41,4	46,3	45,3	46,3	40,9	45,8	44,1
1914	39,3	37,6	41,1	40,1	37,7	38,8	37,3	38,0
1913	44,0	39,8	43,6	43,7	44,0	42,2	46,7	45,5
1912	40,9	38,1	40,9	39,8	37,6	42,9	37,1	35,8
1911	41,2	37,6	40,4	40,9	41,0	39,3	39,4	39,1
1910	42,4	36,6	41,1	41,4	40,6	40,1	40,4	38,3
1909	38,0	33,0	34,6	31,0	35,6	39,6	31,5	33,0
1909—13 gsntl.	41,3	37,0	40,1	39,4	39,3	40,8	39,0	38,3
1904—08 —	37,6	34,0	36,8	38,3	37,6	35,8	35,8	36,1
Rug:								
1915	35,1	30,3	32,3	34,7	34,3	24,8	34,6	32,7
1914	25,3	22,9	25,2	27,0	26,9	24,8	28,2	26,4
1913	31,2	28,5	30,6	32,7	32,2	27,5	32,2	31,9
1912	30,5	27,5	29,5	32,8	32,8	29,5	35,3	30,3
1911	32,1	29,6	32,2	35,1	33,5	28,1	34,2	30,6
1910	34,0	31,0	32,8	35,6	34,3	28,8	35,6	31,3
1909	32,0	30,8	31,3	33,5	33,5	31,0	37,6	31,3
1909—13 gsntl.	32,0	29,5	31,3	33,9	33,3	29,0	35,0	31,1
1904—08 —	30,0	27,2	29,3	31,0	29,8	25,2	30,3	27,2
2-radet Byg:								
1915	37,8	34,5	38,6	39,5	39,1	26,8	43,3	38,0
1914	30,1	25,4	30,9	32,1	33,1	29,7	37,2	33,4
1913	39,2	35,2	38,0	37,2	38,5	34,0	42,0	39,8
1912	35,1	35,1	34,6	35,8	36,8	34,3	37,1	35,1
1911	34,1	32,6	32,2	34,1	33,4	31,0	34,7	33,4
1910	34,6	31,5	33,8	35,6	35,8	31,0	37,3	35,8
1909	35,6	34,0	35,6	35,8	34,6	30,3	33,8	33,0
1909—13 gsntl.	35,7	33,7	34,8	35,7	35,8	32,1	37,0	35,4
1904—08 —	33,8	30,3	33,3	34,0	33,0	29,5	32,3	32,0
6-radet Byg:								
1915	36,3	34,9	39,6	40,8	38,9	24,8	40,1	35,2
1914	30,1	24,9	31,1	32,4	32,3	28,3	35,7	31,0
1913	40,2	35,7	39,4	38,1	38,5	34,5	38,9	36,6
1912	36,6	34,3	36,6	36,1	36,1	35,1	33,3	33,3
1911	34,9	32,7	34,4	34,3	34,6	32,7	32,4	31,9
1910	35,0	32,3	36,1	35,6	35,8	32,8	32,3	32,8
1909	36,8	34,6	37,8	36,8	35,0	32,5	32,0	31,8
1909—13 gsntl.	36,7	33,9	36,9	36,2	36,0	33,5	33,8	33,3
1904—08 —	33,8	32,3	35,1	35,8	34,0	30,0	32,3	31,0
Hvid eller gul Havre:								
1915	49,5	43,9	46,2	50,6	49,5	37,5	58,6	49,8
1914	34,7	23,7	31,7	35,5	41,4	33,5	53,3	42,2
1913	48,6	42,0	46,2	46,9	46,9	39,7	53,6	47,5
1912	44,9	39,8	41,6	44,9	45,1	40,9	51,4	44,1
1911	44,0	38,4	42,1	44,0	44,4	36,6	48,3	42,8
1910	43,4	36,6	40,4	42,6	43,6	36,8	49,4	43,4
1909	46,2	40,1	43,6	45,9	44,6	38,0	49,7	43,9
1909—13 gsntl.	45,4	39,4	42,8	44,9	44,9	38,4	50,5	44,3
1904—08 —	43,6	37,6	40,4	42,4	42,9	36,6	45,4	40,9

i Hektoliter pr. Hektar.

Odense Amt	Øerne	Vejle Amt	Aarhus Amt	Randers Amt	Aalborg Amt	Hjørring Amt	Thisted Amt	Viborg Amt	Ringkøbing Amt	Ribe Amt	Jylland	Hele Landet
43,8 37,4	44,8 38,4	34,3 37,2	35,7 37,2	35,4 36,1	23,6 27,1	26,6 21,7	27,3 32,1	29,4 29,7	29,4 32,1	28,8 31,5	33,7 34,9	42,3 37,7
42,9 39,6 36,2 37,6 33,0	44,5 38,6 39,6 40,1 33,3	43,5 41,6 37,9 39,1 34,0	42,9 39,6 38,4 41,1 36,8	40,0 35,8 37,3 38,8 36,6	29,3 26,7 28,8 28,2 27,7	25,9 24,5 24,5 22,2 22,7	33,9 32,5 34,3 35,1 32,8	34,4 32,0 29,6 29,0 25,2	35,0 30,0 28,3 29,0 31,3	38,7 29,5 33,9 35,6 27,7	40,1 37,1 35,9 37,1 33,3	43,6 38,3 38,9 39,6 33,3
37,9 38,3	39,2 36,8	39,2 39,3	39,8 39,1	37,7 35,3	23,1 27,7	24,0 22,4	33,6 27,7	30,0 25,5	30,7 28,2	33,1 30,5	36,7 35,6	38,7 36,6
32,6 26,2	32,6 25,7	14,9 18,5	17,7 19,8	21,2 16,7	19,7 16,3	20,2 17,6	23,5 22,7	17,6 16,2	14,8 17,4	15,1 16,4	17,8 17,4	21,7 19,9
31,6 30,5 30,0 31,0 29,8	31,0 30,8 31,8 32,8 32,0	21,2 20,4 20,9 21,2 20,9	23,1 22,7 22,8 23,2 23,7	22,7 21,4 23,7 24,0 23,2	21,0 18,9 20,6 20,7 18,9	22,0 20,2 22,1 21,9 19,9	24,0 23,5 26,6 26,7 24,5	19,7 19,2 20,8 20,4 19,2	19,5 18,7 18,8 18,7 18,4	17,9 17,9 17,5 17,4 17,7	20,8 19,9 20,9 20,9 20,2	23,9 23,7 24,6 25,0 24,2
30,6 28,5	31,7 29,0	20,9 20,7	23,1 23,0	23,0 21,9	20,0 19,7	21,2 19,7	25,1 23,7	19,9 19,7	18,8 18,4	17,7 17,4	20,5 19,9	24,3 23,2
38,1 35,1	39,1 33,0	30,3 32,1	28,0 29,3	25,2 24,1	25,7 21,2	24,7 19,3	30,0 30,7	23,7 22,9	30,6 28,2	25,1 27,4	27,0 26,5	35,9 31,2
39,4 36,8 33,4 35,6 34,6	39,1 36,1 33,5 35,3 34,6	37,1 33,5 31,8 32,8 32,8	33,9 31,5 29,9 30,0 31,8	33,1 31,0 29,4 28,2 30,3	27,8 26,7 26,0 25,0 26,2	25,6 25,0 25,4 24,7 24,2	33,8 32,3 31,8 31,8 30,5	30,8 27,2 25,3 24,7 26,0	35,7 29,0 26,2 28,0 26,7	28,1 27,0 21,9 27,2 26,7	32,8 30,5 28,9 28,8 29,8	37,4 34,6 32,2 33,5 33,0
36,0 33,8	35,7 32,8	33,6 29,8	31,4 28,0	30,4 26,0	26,3 22,4	25,0 21,4	32,0 28,2	26,8 23,0	29,4 27,2	26,2 23,2	30,2 26,0	34,3 31,0
36,6 34,4	37,0 30,9	29,3 32,3	24,3 27,6	23,9 22,3	25,7 21,1	28,3 20,9	34,4 32,4	27,8 25,8	23,4 22,3	23,8 22,9	27,5 25,0	31,0 26,9
39,2 37,3 33,7 35,6 35,8	38,5 35,8 34,0 34,6 35,6	36,0 33,5 30,7 31,5 30,8	32,0 30,5 29,3 29,5 30,8	30,7 28,8 29,8 29,0 28,2	28,9 27,5 26,6 25,7 26,0	28,5 27,7 27,4 27,5 25,7	37,4 36,3 33,6 37,1 35,0	33,4 29,5 27,2 28,0 28,2	23,8 23,5 21,5 24,2 23,0	24,1 23,0 22,6 23,5 22,4	30,3 28,8 27,2 28,2 27,5	33,0 30,8 29,2 30,3 29,8
36,3 34,6	35,7 34,3	32,5 29,5	30,4 25,2	29,3 25,7	26,9 22,4	27,4 24,2	35,9 30,3	29,3 25,2	23,2 20,9	23,1 20,4	28,4 24,5	30,6 27,0
47,7 41,4	49,0 38,0	39,3 39,0	34,6 36,7	31,9 27,8	28,6 22,7	30,6 23,9	42,3 41,7	31,1 30,3	37,8 34,3	30,8 29,6	33,9 31,9	39,4 34,0
49,2 45,6 43,1 44,1 45,4	47,4 44,6 43,1 42,6 44,6	44,4 40,9 40,1 40,1 40,1	42,1 40,4 38,4 37,6 39,3	39,1 37,6 36,5 35,6 37,3	31,3 30,0 30,1 28,2 30,5	31,1 29,8 30,5 28,5 29,8	48,2 46,2 45,6 45,9 45,4	35,8 35,1 33,7 34,0 35,0	38,9 38,8 34,8 36,8 38,8	31,5 30,5 29,5 28,8 30,0	38,5 36,8 35,8 35,3 36,6	41,6 39,6 38,5 38,0 39,6
45,5 42,4	44,5 41,6	41,1 37,8	39,6 36,1	37,2 33,0	30,0 25,7	30,0 23,2	46,3 39,6	34,7 30,8	37,6 36,1	30,1 26,0	36,6 32,3	39,5 35,8

(fortsættes omstaaende.)

Tabel 9 (fortsat). Gsntl. Høstuden

	København's Amt	Frederiksborg Amt	Holbæk Amt	Sorø Amt	Præstø Amt	Bornholms Amt	Maribo Amt	Svendborg Amt
Graa eller broget samt sort Havre:								
1915	—	—	—	—	—	—	—	—
1914	37,2	28,0	31,9	32,9	43,5	34,2	48,0	42,7
1913	49,0	43,6	45,4	46,8	48,0	35,8	48,0	50,4
1912	43,9	34,0	40,6	44,1	44,4	40,1	47,9	42,9
1911	46,8	38,1	41,8	43,0	44,2	37,5	47,7	41,6
1910	42,1	32,3	39,8	42,4	43,6	37,6	47,2	41,9
1909	45,1	34,6	43,4	45,4	44,9	37,6	48,2	41,9
1909—13 gsntl.	45,4	36,5	42,2	44,3	45,0	37,7	47,8	43,7
1904—08 —	43,6	36,3	41,6	41,9	42,4	36,3	45,6	39,6
Blandsød:								
1915	44,1	40,4	42,6	44,0	43,6	33,4	51,5	44,3
1914	33,4	26,9	32,0	34,7	37,8	35,0	44,2	38,4
1913	44,2	40,2	43,6	43,6	41,9	39,8	46,2	43,7
1912	41,4	39,6	40,4	41,4	40,9	39,6	44,4	40,4
1911	40,3	38,1	40,3	40,3	39,5	36,6	42,8	39,7
1910	40,9	37,6	39,8	40,1	40,1	36,1	43,9	40,4
1909	42,4	40,1	42,4	41,9	41,1	37,6	42,4	40,4
1909—13 gsntl.	41,8	39,1	41,3	41,5	40,7	37,9	43,9	40,9
1904—08 —	40,1	36,6	39,8	39,6	38,3	35,8	39,6	38,1

Den Andel, Bygget repræsenterer i det samlede Kærneudbytte, er betydelig højere paa Øerne, godt en Tredjedel, end i Jylland, hvor det tilsvarende Tal ligger omkring en Syvendedel. Havren udgør gennemgaaende noget nær en Tredjedel af hele Landets Kærneudbytte, men til dette Gennemsnit for Landet som Helhed svarer noget over de to Femtedele for Halvøen mod kun knap en Fjerdedel paa Øerne. Blandsød udgør normalt op mod en Sjettedel af Udbyttet, for Øerne en noget større Andel end for Jylland.

Øernes og Jyllands relative Andel i Landets samlede Kornproduktion er fremstillet i Tabel 8 (Side 27). Af den samlede Produktion har Øerne i 1915 som sædvanlig givet lidt over og Jylland lidt under Halvdelen. Forholdet var som Helhed ikke meget forskelligt fra det, der efter Forholdene i de nærmest forudgaaende fem Aar kan betragtes som nogenlunde normalt. Iøvrigt viser Tabellen, at godt de fire Femtedele af Hveden avles paa Øerne,

bytte i Hektoliter pr. Hektar.

Odense Amt	Øerne	Vejle Amt	Aarhus Amt	Randers Amt	Aalborg Amt	Hjørring Amt	Thisted Amt	Viborg Amt	Ringkøbing Amt	Ribe Amt	Jylland	Hele Landet
— 41,1	— 38,4	19,7 20,4	23,1 19,5	30,9 25,9	27,3 23,5	29,8 23,9	32,3 30,7	26,9 22,1	11,6 22,1	23,7 22,1	24,8 22,3	— 22,9
50,2 45,4 41,7 43,6 45,4	47,4 42,6 42,4 41,4 43,1	20,6 20,2 23,3 19,7 19,7	21,3 23,5 22,2 20,4 21,4	36,8 34,8 32,6 32,3 35,0	29,8 28,0 27,6 28,2 29,3	28,9 31,5 31,9 29,5 28,8	35,6 34,6 33,9 34,3 34,3	28,2 26,7 26,6 26,2 27,2	22,4 23,2 21,3 22,7 23,0	21,9 20,4 21,2 21,4 22,7	25,2 25,5 25,3 24,7 25,2	26,0 26,2 26,0 25,5 26,0
45,3 42,1	43,4 40,9	20,8 18,2	21,9 17,7	34,4 29,5	28,6 24,2	30,1 22,4	34,5 29,8	27,0 23,5	22,5 19,2	21,5 20,2	25,2 21,4	25,9 22,4
43,7 38,9	43,5 36,3	34,9 34,5	30,3 32,3	26,9 24,7	28,4 24,2	29,1 23,7	34,5 33,5	26,9 26,8	30,4 27,9	28,6 29,1	29,8 28,1	35,9 32,1
44,5 43,1 40,6 41,6 42,6	43,3 41,4 40,0 40,4 41,4	39,3 35,6 35,6 35,6 35,6	36,0 33,8 32,3 32,5 33,5	34,1 33,8 33,1 31,3 33,3	33,5 31,3 30,8 29,8 30,8	31,1 29,5 30,1 29,3 29,3	35,9 36,3 34,9 35,8 35,1	31,9 31,0 29,3 29,5 30,3	31,0 28,8 25,7 27,5 29,0	31,1 30,3 29,8 29,8 29,0	33,6 31,8 31,0 31,0 31,5	38,3 36,6 35,6 35,8 36,6
42,5 40,4	41,3 38,8	36,3 33,5	33,7 31,5	33,1 28,5	31,2 27,0	29,9 24,5	35,6 30,5	30,4 26,7	28,4 27,0	30,0 26,0	31,8 28,0	36,6 33,8

medens Jylland leverer ca. tre Femtedele af Landets Rughøst. Med Hensyn til Byg og Havre stiller Forholdet sig omvendt for de to Hovedlandsdele, idet over de to Tredjedele af Bygget avles paa Øerne, medens op mod de to Tredjedele af Havren avles i Jylland.

I de nærmest foregaaende Tabeller er meddelt de vigtigste Tal til Karakteristik af Høstens totale Kærneudbytte for 1915 og de nærmest forudgaaende Aar. I Tabel 9 (Side 28) er givet en samlet Oversigt over Høstudbyttet i Hektoliter pr. Hektar i de enkelte Amter saavel som for Øerne og Jylland samt hele Landet under eet.

Af Hvede høstedes i 1915 42,3 hl. Dette var noget over Gennemsnittet for de forud gaaende to Femaar 1904—08 og 1909—13. Forskellen mellem Øernes og Jyllands Udbytte pr. ha har i 1915 været noget større end sædvanlig. Højest var Hvedens Udbytte i 1915 i Holbæk og Præstø Amter med 46,3 hl pr. ha, lavest var det i Aalborg Amt med 23,6 hl pr. ha.

Tabel 10. Sognenes Fordeling efter det for 1915 opgivne
Høstudbytte (ø: Hektoliter pr. Hektar).

	Absolute Tal			Forholdstal					
	Øerne 1915	Jylland 1915	Hele Landet 1915	Øerne 1915	Jylland 1915	Hele Landet			
						1915	1914	1913	1912
Hvede:				pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Indtil 15 hl	"	12	12	"	2,9	1,1	0,36	0,27	0,97
16-25 -	2	89	91	0,3	21,2	8,1	7,82	9,18	11,71
26-35 -	26	166	192	3,7	39,6	17,1	28,89	17,83	36,79
36-45 -	271	116	387	38,6	27,7	34,5	50,58	50,71	47,92
over 45 -	403	36	439	57,4	8,6	39,2	12,35	22,01	2,61
Antal Opgivelser	702	419	1 121	100,0	100,0	100,0	100,00	100,00	100,00
Rug:									
Indtil 15 hl	"	120	120	"	1,5	7,9	11,44	8,32	11,74
16-25 -	60	401	461	8,5	49,1	30,3	42,88	39,45	42,16
26-35 -	264	216	480	37,3	26,5	31,5	41,54	41,74	39,05
36-45 -	352	67	419	49,8	8,2	27,5	3,81	10,21	7,05
over 45 -	31	12	43	4,4	14,7	2,8	0,33	0,28	"
Antal Opgivelser	707	816	1 523	100,0	100,0	100,0	100,00	100,00	100,00
Byg, 2rd.:									
Indtil 15 hl	"	53	53	"	7,8	3,9	4,16	2,08	2,67
16-25 -	17	217	234	2,4	31,9	16,8	24,16	18,84	23,91
26-35 -	136	305	441	19,2	44,8	31,7	47,00	34,79	41,26
36-45 -	432	93	525	60,8	13,6	37,7	22,51	40,51	31,25
over 45 -	125	13	138	17,6	1,9	9,9	2,17	3,78	0,91
Antal Opgivelser	710	681	1 391	100,0	100,0	100,0	100,00	100,00	100,00
Byg, 6rd.:									
Indtil 15 hl	"	50	50	"	8,0	4,2	4,85	5,07	6,26
16-25 -	25	219	244	4,3	35,0	20,3	26,40	22,03	25,19
26-35 -	154	248	402	26,7	39,6	33,4	44,24	30,90	39,10
36-45 -	305	84	389	52,9	13,4	32,3	21,22	38,59	27,57
over 45 -	93	25	118	16,1	4,0	9,8	3,29	3,41	1,88
Antal Opgivelser	577	626	1 203	100,0	100,0	100,0	100,00	100,00	100,00
Havre, hvid eller gul:									
Indtil 15 hl	"	10	10	"	1,3	0,7	1,78	1,12	1,33
16-25 -	5	114	119	0,7	14,7	8,1	16,43	8,42	10,77
26-35 -	24	320	344	3,4	41,3	23,1	31,14	20,54	22,20
36-45 -	189	198	387	26,5	25,6	26,0	33,48	35,96	42,29
over 45 -	495	132	627	69,4	17,1	42,1	17,17	33,96	23,41
Antal Opgivelser	713	774	1 487	100,0	100,0	100,0	100,00	100,00	100,00
Havre, graa eller brøget samt sort:									
Indtil 15 hl	—	18	—	—	4,2	4,2	8,77	8,03	8,18
16-25 -	—	135	—	—	31,4	31,4	40,35	36,71	38,78
26-35 -	—	187	—	—	43,5	43,5	36,84	34,99	35,93
36-45 -	—	62	—	—	14,4	14,4	10,09	14,34	12,55
over 45 -	—	28	—	—	6,5	6,5	3,95	5,93	4,56
Antal Opgivelser	—	430	—	—	100,0	100,0	100,00	100,00	100,00
Blandsød:									
Indtil 15 hl	"	27	27	"	3,8	2,0	4,07	2,24	2,42
16-25 -	10	176	186	1,5	25,1	13,4	19,92	12,39	16,01
26-35 -	43	312	355	6,3	44,4	25,7	34,96	24,91	27,42
36-45 -	266	133	399	39,1	18,9	28,8	30,82	42,71	43,94
over 45 -	362	55	417	53,1	7,8	30,1	10,23	17,75	10,21
Antal Opgivelser...	681	703	1 384	100,0	100,0	100,0	100,00	100,00	100,00

Rugen gav i 1915 gennemsnitlig 21,7 Fold. Hertil svarede 32,6 og 17,8 Fold, henholdsvis for Øerne og Jylland. Dette Udbytte var for Jylland betydelig lavere end normalt, men dog højere end i 1914; for Øernes Vedkommende laa det tæt ved det gennemsnitlige Foldtal. Det største Udbytte gav Rugen i 1915 i Københavns Amt, med 35,1 Fold, det laveste i Ringkøbing Amt med kun 14,8 Fold.

Af Byg høstedes i 1915 35,9 og 31,0 Fold henholdsvis af 2-radet og 6-radet Byg; dette er for den 2-radede Bygs Vedkommende noget over og for den 6-radede Bygs Vedkommende nær ved det normale Udbytte pr. Arealenhed. Det største Udbytte af disse Afrøder høstedes i 1915: af 2-radet Byg i Maribo Amt, af 6-radet Byg i Sorø Amt med henholdsvis Udbytte af 43,3 og 40,8 Fold; medens de laveste Foldtal findes for Viborg Amt og Ringkøbing Amt med 23,7 og 23,4 Fold.

Havren gav i 1915 39,4 Fold for den hvide Havres Vedkommende. Dette var for den hvide Havre meget nær Normaludbytte. Det højeste Udbytte af hvid Havre naaedes i 1915 i Maribo Amt med Foldtallet 58,6, medens det i Aalborg Amt kun var 28,6.

Blandsæd gav for hele Landet under eet 35,9 Fold i 1915, svarende til lidt under Normaludbyttet, hvilket skyldes Udbyttet i Jylland, medens det paa Øerne var noget over det gennemsnitlige. Det største Foldtal for 1915 udviser Maribo Amt med 51,5, medens det tilsvarende Tal for Randers og Viborg Amter var 26,9.

Til yderligere Belysning af Foldudbyttet for Hovedkornsorternes Vedkommende har man ligesom i de nærmest foregaaende Aar foretaget en Fordeling af Sognene i Grupper efter det opgivne Foldudbytte. Den i Tabel 10 (Side 32) givne Gruppering er en noget anden end den forud for 1911 benyttede, idet Anvendelsen af det metriske Systems Maalenheder gjorde en Ændring nødvendig for at faa nogenlunde afrundede Grænser for Foldgrupperne. Denne ny Foldgruppering benyttedes først i Høstberetningen for 1911. Med Hensyn til Soggenes Fordeling efter Foldudbytte efter de ældre danske Maalenheder, se Side 47.

De absolute Tal angiver, i hvor mange Sogne Udbyttet var opgivet til 15 Fold eller derunder, fra 16 til 25 Fold o. s. v., medens Rubrikken »Antal Opgivelser« angiver Antallet af Sogne, hvorfra der forelaa Oplysninger, altsaa paa det nærmeste det Antal Sogne, hvor de paagældende Sædarter i det hele taget dyrkes. Rubrikken »Forholdstal« indeholder den procentvise Fordeling af Sogneopgivelserne i de ovenfor nævnte Grupper. — Modsætningen mellem Øerne og Jylland, der allerede ret udpræget fremgaar af de i Tabellen Side 28 meddelte Gennemsnit for Foldudbyttet, viser sig endnu klarere ved den her foretagne Fordeling, idet de høje Procenttal for Sogne med lavt Udbytte findes i Jylland, medens omvendt et Udbytte paa over 35 hl pr. ha træffes forholdsvis langt hyppigere paa Øerne.

Sammenholdes den procentvise Fordeling af Foldtallene for hele Landet for 1915 med de tilsvarende Forholdstal for 1914 er Modsætningen mellem de to Høstaar i Øjne faldende, idet det ses, hvorledes Procenttallene for de høje Fold gennemgaaende er betydelig højere i 1915 end Tilfældet var i 1914.

b. Rodfrugter. *Racines.*

I Tabel 11 (Side 35) er meddelt de vigtigste Data med Hensyn til Udbyttet af Rodfrugthøsten i 1915, udtrykt i Hektoliter resp. Tons. Som i tidligere Publikationer vedrørende Opgørelsen af Høst-udbyttet er der sondret mellem Kartoffler, Foderroer og saadanne Rodfrugter, som særlig udnyttes industrielt; Foderroernes Udbytte er meddelt særskilt for Gulerødder, Runkelroer, Kaalroer og Turnips; den tredje Gruppe omfatter Sukkerroer og Cikorierødder.

Det fremgaar af Tabel 11, at Rodfrugthøsten i 1915 gennemgaaende har givet over Middeldudbytte, navnlig har Udbyttet i det store og hele været betydeligt over Udbyttet i 1914.

Af Kartoffler avledes i 1915 14,9 Mill. hl, hvoraf de 3,5 Mill. hl paa Øerne og de 11,4 Mill. hl i Jylland. I Aarene 1909—13 høstedes 11,7 Mill. hl, og Udbyttet i 1915 var saaledes 3,2 Mill. hl større end det, der tør betragtes som det nogenlunde normale.

Tabel 11. Udbyttet af Rodfrugter i 1000 Hektoliter,
resp. 1000 Tons.

	Kar- tofler	Foderroer					Sukkerroer og Cikorierødder		
		Gule- rødder	Runkel- roer	Kaal- roer	Turnips og andre Foder- roer	Til- sammen	Sukker- roer	Cikorie- rødder	Til- sammen
	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 t	1000 t	1000 t
Øerne:									
1915	3 497	294	60 168	13 971	9 344	83 777	806	11	817
1914	2 813	819	49 898	11 897	7 552	70 166	937	14	951
1913	3 604	801	48 754	15 015	9 292	73 862	904	13	917
1912	2 557	872	51 178	15 887	9 536	77 473	1 022	15	1 037
1911	2 865	774	43 833	10 083	7 099	61 789	718	12	730
1910	2 574	933	51 820	9 370	7 359	69 482	730	12	742
1909	2 104	999	52 168	7 350	7 088	67 605	475	9	484
1909—13 gsntl....	2 741	876	49 551	11 541	8 075	70 043	770	12	782
1904—08 — ...	2 056	1 022	43 256	2 161	4 451	50 890	431	7	438
Jylland:									
1915	11 426	3 024	37 808	52 586	36 872	130 290	19	7	26
1914	10 343	3 245	22 897	52 657	34 659	113 458	30	9	39
1913	11 278	3 204	21 230	64 010	41 195	129 639	26	8	34
1912	8 941	3 227	21 139	65 431	40 232	130 029	30	9	39
1911	8 588	2 747	17 423	48 825	32 477	101 472	17	8	25
1910	9 005	3 333	18 824	60 574	41 966	124 697	12	9	21
1909	6 918	2 998	14 834	55 481	41 867	115 180	10	7	17
1909—13 gsntl....	8 946	3 102	18 690	58 864	39 547	120 203	19	8	27
1904—08 — ...	7 629	3 082	12 360	44 034	40 224	99 700	10	8	18
Hele Landet:									
1915	14 923	3 318	97 976	66 557	46 216	214 067	825	18	843
1914	13 156	4 064	72 795	64 554	42 211	183 624	967	23	990
1913	14 882	4 005	69 984	79 025	50 487	203 501	930	21	951
1912	11 498	4 099	72 317	81 318	49 768	207 502	1 052	24	1 076
1911	11 453	3 521	61 256	58 908	39 576	163 261	735	20	755
1910	11 579	4 266	70 644	69 944	49 325	194 179	742	21	763
1909	9 022	3 997	67 002	62 831	48 955	182 785	485	16	501
1909—13 gsntl....	11 687	3 978	68 241	70 405	47 622	190 246	789	20	809
1904—08 — ...	9 685	4 104	55 616	46 195	44 675	150 590	441	15	456

Foderroerne under eet betragtet gav i 1915 214,1 Mill. hl, nemlig 83,8 og 130,3 Mill. hl henholdsvis for Øerne og Jylland. Dette Udbytte var adskilligt højere end det, der i Gennemsnit høstedes 1909—13, og dette gælder begge Hovedlandsdelene. Det maa dog ved det store Merudbytte, omkring 24 Mill. hl, erindres, at

Tabel 12. Udbyttet af Rodfrugter i 1000 Tons.

	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	Gsntl. 1909 —13	1915 naar Gsntl. for 1909—13 sættes = 100
	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	
Øerne:									
Kartofler	251,4	202,2	259,5	184,1	206,3	185,3	151,5	197,3	127
Gulerødder	16,9	47,5	46,5	50,6	44,9	54,1	57,9	50,8	33
Runkelroer	3 892,4	3 243,4	3 169,0	3 326,6	2 849,1	3 368,3	3 390,9	3 220,8	121
Kaalroer	903,8	773,3	976,0	1 032,7	655,4	609,1	477,8	750,2	120
Turnips	537,3	438,0	538,9	553,1	411,7	426,8	411,1	468,3	115
Tils. Foderroer..	5 350,4	4 502,2	4 730,4	4 963,0	3 961,1	4 458,3	4 337,7	4 490,1	119
Sukkerroer	806,3	936,9	904,0	1 021,6	717,8	729,9	475,3	769,7	105
Cikorierødder	10,9	14,2	13,4	15,3	12,4	11,8	9,2	12,4	88
Tils. Sukkerroer) og Cikorierødder)	817,2	951,1	917,4	1 036,9	730,2	741,7	484,5	782,1	104
Tils. for Øerne..	6 419,0	5 655,5	5 907,3	6 184,0	4 897,6	5 385,3	4 973,7	5 469,5	117
Jylland:									
Kartofler	821,3	743,4	812,0	643,8	618,3	648,4	498,1	644,1	127
Gulerødder	173,9	188,2	185,8	187,2	159,3	193,3	173,9	179,9	97
Runkelroer	2 445,9	1 488,3	1 380,0	1 374,0	1 132,5	1 223,6	964,2	1 214,9	201
Kaalroer	3 401,9	3 416,9	4 160,6	4 253,0	3 173,6	3 937,3	3 606,3	3 826,2	89
Turnips	2 120,2	2 010,2	2 389,3	2 333,5	1 883,7	2 434,0	2 428,3	2 293,8	92
Tils. Foderroer..	8 141,9	7 103,6	8 115,7	8 147,7	6 349,1	7 788,2	7 172,7	7 514,8	108
Sukkerroer	18,9	30,4	26,0	30,1	16,6	11,6	9,5	18,8	101
Cikorierødder	6,7	8,7	8,0	9,4	7,7	9,1	6,5	8,1	83
Tils. Sukkerroer) og Cikorierødder)	25,6	39,1	34,0	39,5	24,3	20,7	16,0	26,9	95
Tils. for Jylland.	8 988,8	7 886,1	8 961,7	8 831,0	6 991,7	8 457,3	7 686,8	8 185,8	110
Hele Landet:									
Kartofler	1 072,7	945,6	1 071,5	827,9	824,6	833,7	649,6	841,4	128
Gulerødder	190,8	235,7	232,3	237,8	204,2	247,4	231,8	230,7	83
Runkelroer	6 338,3	4 731,7	4 549,0	4700,6	3 981,6	4 591,9	4 355,1	4 435,7	143
Kaalroer	4 305,7	4 190,2	5 136,6	5285,7	3 829,0	4 546,4	4 084,1	4 576,4	94
Turnips	2 657,5	2 448,2	2 928,2	2886,6	2 295,4	2 860,8	2 839,4	2 762,1	96
Tils. Foderroer..	13 492,3	11 605,8	12 846,1	13 110,7	10 310,2	12 246,5	11 510,4	12 004,9	112
Sukkerroer	825,2	967,3	930,0	1 051,7	734,4	741,5	484,8	788,5	105
Cikorierødder	17,6	22,9	21,4	24,7	20,1	20,9	15,7	20,5	86
Tils. Sukkerroer) og Cikorierødder)	842,8	990,2	951,4	1 076,4	754,5	762,4	500,5	809,0	104
Tils. f. hele Landet	15 407,8	13 541,6	14 869,0	15 015,0	11 889,3	13 842,6	12 660,5	13 655,3	113

det ikke blot er Aarets Foldudbytte men tillige stedfundne Forskydninger i Arealbenyttelsen, som har spillet ind med. — Af

Foderroerne gav Gulerødderne et Udbytte af 3,3 Mill. hl, hvoraf paa Øerne 0,3 Mill. hl og i Jylland 3,0 Mill. hl. Dette var adskilligt under Normalen, omkring 1,0 Mill. hl. Tilbagegangen gælder saavel Øerne som Jylland. — Runkelroer er den Rodfrugtafgrøde, som har givet det største Merudbytte, nemlig 98,0 Mill. hl mod kun godt 68 Mill. hl i 1909—13. Tallet for 1915 er det for Runkelroer største, som hidtil er beregnet. Af det samlede Udbytte af Runkelroer avledes i 1915 60,2 Mill. hl paa Øerne og 37,8 Mill. hl i Jylland. — Udbyttet af Kaalroer var i 1915 66,6 Mill. hl mod 70,4 i 1909—13. Udbyttet i 1915 fordeltes med 14,0 og 52,6 Mill. hl henholdsvis for Øerne og Jylland. — Af Turnips høstedes for hele Landet under eet 46,2 Mill. hl, deraf paa Øerne 9,3 og i Jylland 36,9 Mill. hl. Dette Udbytte var lidt lavere end for 1909—13 i Gennemsnit.

Saavel af Sukkerroer som af Cikorierødder høstedes i 1915 et mindre Udbytte end i 1914 nemlig 843 000 Tons mod 990 000 tons. For de førstnævnte var Udbyttet dog over det normale.

I Lighed med den Side 25 meddelte Tabel over Udbyttet af Sædhøstens Kærneudbytte, udtrykt i Vægtenheder, gives i Tabel 12 (Side 36) en tilsvarende Oversigt over Rodfrugthøstens Udbytte i Vægt (Tusind Tons) for de samme Grupper, Aar og Landsdele som i Tabel 11. I Stedet for Gennemsnittet 1904—08 er beregnet, hvor stort Udbyttet af Rodfrugthøsten i 1915 var, naar Udbyttet for 1909—13 sættes = 100. Det fremgaar af disse i sidste Kolonne anførte Forholdstal, at Udbyttet af Rodfrugthøsten under eet betragtet, som allerede foran antydnet, har været noget over Middelhøst, naar denne regnes som Gennemsnit af det foregaaende Femaars Udbytte. Udbyttet af Kartoffler har været 28 pCt. og Foderroer 12 pCt. over dette Gennemsnit, medens Sukkerroer og Cikorierødder tilsammen gav 4 pCt. mere end for Aarene 1909—13.

I Tabel 13 (Side 38) er meddelt, hvorledes Mængdeudbyttet af de ovenfor nævnte Grupper af Rodfrugter fordeler sig mellem Øerne og Jylland. Det fremgaar heraf, at Rodfrugtavlen frembyder karakteristiske Forskelligheder i Henseende til det Om-

Tabel 13. Rodfrugthøstens procentvise Fordeling mellem Øerne og Jylland.

		1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1909 —13
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Kartofler	{ Øerne . . .	23,5	21,4	24,2	22,2	25,0	22,2	23,3	23,5
	{ Jylland . .	76,5	78,6	75,8	77,8	75,0	77,8	76,7	76,5
Gulerødder	{ Øerne . . .	8,9	20,2	20,0	21,3	22,0	21,9	25,0	22,0
	{ Jylland . .	91,1	79,8	80,0	78,7	78,0	78,1	75,0	78,0
Runkelroer	{ Øerne . . .	61,4	68,5	69,7	70,8	71,6	73,4	77,9	72,6
	{ Jylland . .	38,6	31,5	30,3	29,2	28,4	26,6	22,1	27,4
Kaalroer	{ Øerne . . .	21,0	18,5	19,0	19,5	17,1	13,4	11,7	16,4
	{ Jylland . .	79,0	81,5	81,0	80,5	82,9	86,6	88,3	83,6
Turnips og andre Foderroer	{ Øerne . . .	20,2	17,9	18,4	19,2	17,5	14,9	14,5	17,0
	{ Jylland . .	79,8	82,1	81,6	80,8	82,5	85,1	85,5	83,0
Tils. Foderroer	{ Øerne . . .	38,1	38,8	36,8	37,9	38,4	36,4	37,7	37,4
	{ Jylland . .	61,9	61,2	63,2	62,1	61,6	63,6	62,3	62,6
Sukkerroer	{ Øerne . . .	97,7	96,9	97,2	97,1	97,7	98,4	98,0	97,6
	{ Jylland . .	2,3	3,1	2,8	2,9	2,3	1,6	2,0	2,4
Cikorierødder	{ Øerne . . .	61,9	62,0	62,7	66,0	61,7	56,5	58,6	60,5
	{ Jylland . .	38,1	38,0	37,3	34,0	38,3	43,5	41,4	39,5
Tils. Sukkerroer og Cikorierødder	{ Øerne . . .	97,0	96,1	96,4	96,3	96,8	97,3	96,8	96,7
	{ Jylland . .	3,0	3,9	3,6	3,7	3,2	2,7	3,2	3,3
I alt Rodfrugter	{ Øerne . . .	43,6	41,8	39,7	41,2	41,2	38,9	39,3	40,1
	{ Jylland . .	56,4	58,2	60,3	58,8	58,8	61,1	60,7	59,9

fang, hvori de forskellige Arter dyrkes i de to Hovedlandsdele. Af Kartofler avles saaledes omkring en Fjerdedel paa Øerne, af Foderroer op mod de to Femtedele og af Sukkerroer og Cikorierødder op mod de 97 pCt. Indenfor Foderroerne avles normalt noget over en Femtedel paa Øerne, af Runkelroerne henved de tre Fjerdedele og omkring en Sjattedel af Kaalroer og Turnips.

I Tabel 14 (Side 39) er givet en Oversigt over Udbyttet af Rodfrugterne udtrykt i Hektoliter pr. Hektar.

Af Kartofler høstede i det hele 224 hl pr. ha. Udbyttet var adskilligt højere i Jylland end paa Øerne, nemlig 228 mod 213 hl pr. ha. For begge Hovedlandsdelene var dette Udbytte pr. Arealenhed over det normale. — Gulerødder gav 480 hl pr. ha. Udbyttet var betydeligt højere for Øerne end i Jylland men helt igennem under Gennemsnitsudbyttet i 1909—13. — Af Runkelroer høstede 795 hl pr. ha. Dette var adskilligt under det normale, hvad Udbyttet pr. Arealenhed angaar, for Jyllands Vedkommende, men dette

er bleven mere end opvejet af de stærke Udvidelser af de til denne Afgrøde henlagte Arealer. — Udbyttet af Kaalroer var 736 hl pr. ha, hvilket var nogenlunde omkring Gennemsnittet, idet det lavere Udbytte i Jylland delvis ophæves ved det højere Udbytte paa Øerne. — Udbyttet af Turnips var 703 hl pr. ha, 826 og 677 hl pr. ha henholdsvis for Øerne og Jylland, ogsaa for denne Rodfrugt-afgrøde var Udbyttet for Jylland under det gennemsnitlige, for

Tabel 14. Rodfrugternes gennemsnitlige Udbytte i Hektoliter, resp. 100 kg pr. Hektar.

	hl pr. ha					100 kg pr. ha	
	Kar- toffer	Gule- rødder	Runkel- roer	Kaal- roer	Turnips og andre Foderroer	Sukker- roer	Cikorie- rødder
Øerne:							
1915	213	532	860	870	826	258	225
1914	179	575	878	678	681	312	232
1913	229	562	858	855	838	291	219
1912	161	610	885	900	855	317	245
1911	190	509	749	687	694	289	212
1910	197	573	865	789	787	320	228
1909	151	578	847	840	832	284	206
1909—13 gsntl. ...	186	566	841	814	801	300	222
1904—08 — ..	159	474	729	701	721	277	215
Jylland:							
1915	228	476	710	707	677	253	183
1914	228	493	851	619	614	311	225
1913	248	487	789	753	730	273	207
1912	197	489	799	767	714	318	237
1911	193	413	695	588	567	257	184
1910	207	499	794	754	714	242	218
1909	161	446	668	714	696	201	149
1909—13 gsntl. ...	201	467	749	715	684	258	199
1904—08 — ..	184	487	719	696	661	208	181
Hele Landet:							
1915	224	480	795	736	703	257	207
1914	215	508	869	629	625	312	229
1913	243	500	836	770	748	291	214
1912	189	507	865	772	726	317	241
1911	192	435	736	592	580	288	196
1910	199	517	850	757	721	319	222
1909	159	477	807	719	709	282	172
1909—13 gsntl. ...	196	487	819	722	697	299	209
1904—08 — ..	179	482	726	696	666	275	195

for Kornafgrøderne gennemgaaende finder de større Procenttal for de høje Fold paa Øerne. Fra denne Regel danner Kartofflerne den eneste og i Øjne faldende Undtagelse.

c. Høhøsten.

Foin.

Det samlede Udbytte af Høhøsten i 1915 var (jfr. Tabel 16) 1,15 Mill. Tons, hvoraf 0,46 Mill. Tons avledes paa Øerne og 0,69 Mill. Tons i Jylland. Udbyttet af Høhøsten var i 1915 betydeligt under Middelhøst, som kan regnes til omkring 1,81 Mill. Tons. Sættes Gennemsnitsudbyttet for 1909—13 = 100, var det 1915 ca. 63, altsaa over en Tredjedel lavere end det, der sædvanligvis kan paaregnes. Dette Mindreudbytte har fundet Sted

Tabel 16. Høudbytte i Mill. Tons og i Tons pr. Hektar.

	Øerne			Jylland			Hele Landet		
	Agerhø.	Enghø	Tilsammen	Agerhø	Enghø	Tilsammen	Agerhø	Enghø	Tilsammen
Millioner Tons									
1915	0,28	0,18	0,46	0,32	0,37	0,69	0,60	0,55	1,15
1914	0,44	0,20	0,64	0,49	0,49	0,98	0,93	0,69	1,62
1913	0,49	0,21	0,70	0,58	0,52	1,10	1,07	0,73	1,80
1912	0,47	0,21	0,68	0,50	0,54	1,04	0,97	0,75	1,72
1911	0,50	0,20	0,70	0,58	0,49	1,07	1,08	0,69	1,77
1910	0,57	0,21	0,78	0,59	0,48	1,07	1,16	0,69	1,85
1909	0,60	0,20	0,80	0,58	0,49	1,07	1,18	0,69	1,87
1909—13 gsntl....	0,53	0,21	0,74	0,57	0,50	1,07	1,10	0,71	1,81
1904—08 —	0,62	0,19	0,81	0,58	0,49	1,07	1,20	0,68	1,88
Tons pr. Hektar									
1915	3,7	3,4	3,6	2,4	2,2	2,3	2,8	2,5	2,7
1914	4,4	3,8	4,2	3,6	3,0	3,2	3,9	3,1	3,5
1913	4,9	3,9	4,5	4,2	3,1	3,6	4,5	3,3	3,9
1912	4,8	4,1	4,5	3,6	3,3	3,4	4,2	3,4	3,8
1911	4,6	3,8	4,4	4,1	3,0	3,5	4,3	3,2	3,9
1910	5,0	3,9	4,7	4,0	2,8	3,4	4,4	3,1	3,9
1909	4,9	3,6	4,6	3,9	2,9	3,4	4,4	3,1	3,8
1909—13 gsntl....	4,8	3,9	4,5	4,0	3,0	3,5	4,4	3,2	3,9
1904—08 —	5,1	4,1	4,8	4,2	3,1	3,6	4,7	3,4	4,1

saavel for Eng- som for Agerhøets Vedkommende; men som det fremgaar af Tallene, er det dog særlig Agerhøet, som udviser et usædvanligt lavt Udbytte for 1915, idet det ikke var meget over Halvdelen af det for Femaaret 1909—13 beregnede Gennemsnitsudbytte (55 mod 100). De anførte Bemærkninger angaaende det absolute Udbytte af Høhøsten gælder ogsaa med Hensyn til Udbyttet beregnet i Forhold til Arealet: Tons pr. Hektar, ogsaa dette stod i 1915 saavel for Ager- som for Enghø meget under det tilsvarende Udbytte i de nærmest forudgaaende Aar.

Tabel 17. Udbyttet af Halm i Millioner Tons.

	Hvede	Rug	Byg	Havre	Bland- sæd	Bogh- vede	Bælg- sæd	Til- sammen
	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t
Øerne								
1915	0,18	0,23	0,32	0,31	0,18	—	0,01	1,23
1914	0,14	0,22	0,28	0,32	0,22	—	0,01	1,19
1913	0,14	0,29	0,36	0,42	0,27	—	0,01	1,49
1912	0,17	0,31	0,40	0,49	0,29	—	0,01	1,67
1911	0,16	0,34	0,37	0,44	0,26	—	0,01	1,58
1910	0,15	0,35	0,33	0,41	0,26	—	0,01	1,51
1909	0,19	0,41	0,43	0,48	0,31	—	0,02	1,84
1909—13 gsntl.	0,16	0,34	0,38	0,45	0,28	—	0,01	1,62
1904—08 —	0,12	0,39	0,32	0,36	0,23	—	0,02	1,44
Jylland								
1915	0,04	0,42	0,17	0,76	0,25	0,01	—	1,65
1914	0,04	0,43	0,15	0,67	0,21	—	—	1,50
1913	0,04	0,50	0,21	0,89	0,28	—	—	1,92
1912	0,04	0,53	0,22	0,88	0,27	—	—	1,94
1911	0,04	0,61	0,20	0,84	0,27	—	—	1,96
1910	0,03	0,50	0,17	0,75	0,24	0,01	0,01	1,71
1909	0,03	0,59	0,20	0,86	0,27	0,01	0,01	1,97
1909—13 gsntl.	0,04	0,55	0,20	0,84	0,27	—	0,01	1,91
1904—08 —	0,03	0,52	0,16	0,67	0,20	0,01	0,01	1,60
Hele Landet								
1915	0,22	0,65	0,49	1,07	0,43	0,01	0,01	2,88
1914	0,18	0,65	0,43	0,99	0,43	—	0,01	2,69
1913	0,18	0,79	0,57	1,31	0,55	—	0,01	3,41
1912	0,21	0,84	0,62	1,37	0,56	—	0,01	3,61
1911	0,20	0,95	0,57	1,28	0,53	—	0,01	3,54
1910	0,18	0,85	0,50	1,16	0,50	0,01	0,02	3,22
1909	0,22	1,00	0,63	1,34	0,58	0,01	0,03	3,81
1909—13 gsntl.	0,20	0,89	0,58	1,29	0,55	—	0,02	3,53
1904—08 —	0,15	0,91	0,48	1,03	0,43	0,01	0,03	3,04

d. Halmudbyttet.

Paille.

Det samlede Udbytte af Halm udgjorde i 1915 2,88 Mill. Tons; ogsaa Halmudbyttet var betydelig under Normaludbyttet, 3,53 Mill. Tons, men dog højere end i 1914, selv om det ikke var meget. Naar undtages Hvede, var Udbyttet af Halmen helt igennem lavere end det, der tør anses for Gennemsnit.

Som sædvanlig leverede Havren ogsaa i 1915 det største Halmudbytte, nemlig 1,07 Mill. Tons for hele Landet; derefter kom Rugen

Tabel 18. Gsntl. Halmudbytte i Tons pr. Hektar.

	Hvede	Rug	Byg	Havre	Bland-sæd	Bog-hvede	Bælg-sæd	Til-sammen
	t	t	t	t	t	t	t	t
Øerne								
1915	3,5	4,1	1,8	2,6	2,3	2,2	2,3	2,5
1914	3,3	3,0	1,8	2,6	2,5	2,8	2,3	2,5
1913	3,3	3,8	2,3	3,1	3,1	2,9	2,5	3,0
1912	4,0	4,3	2,6	3,8	3,4	1,8	3,2	3,4
1911	4,0	4,4	2,4	3,4	3,0	2,4	3,1	3,2
1910	3,8	4,3	2,2	3,3	3,0	2,3	3,0	3,1
1909	5,2	4,8	2,9	3,9	3,6	1,8	3,5	3,8
1909—13 gsntl.	4,1	4,3	2,5	3,5	3,2	2,2	3,1	3,3
1904—08 —	3,4	4,2	2,1	2,9	2,7	2,3	2,9	3,0
Jylland								
1915	2,7	2,7	2,0	2,6	2,5	1,6	1,9	2,5
1914	3,2	2,5	1,8	2,2	2,2	1,9	2,4	2,2
1913	4,3	2,9	2,4	2,9	3,0	1,7	2,6	2,9
1912	4,0	3,0	2,4	2,9	2,9	1,7	2,7	2,9
1911	3,7	3,5	2,3	2,8	2,9	1,2	2,4	2,9
1910	3,5	2,9	2,1	2,6	2,7	1,8	2,5	2,6
1909	3,8	3,4	2,5	3,0	3,1	1,4	2,7	3,0
1909—13 gsntl.	3,7	3,1	2,3	2,8	2,9	1,6	2,6	2,9
1904—08 —	3,4	2,9	2,0	2,4	2,5	1,6	2,4	2,6
Hele Landet								
1915	3,3	3,1	1,9	2,6	2,4	1,6	2,2	2,5
1914	3,3	2,6	1,8	2,3	2,4	1,9	2,3	2,3
1913	3,3	3,2	2,3	3,0	3,0	1,8	2,6	2,9
1912	4,0	3,4	2,5	3,2	3,2	1,7	3,0	3,1
1911	4,0	3,8	2,4	3,0	3,0	1,2	2,8	3,1
1910	3,3	3,4	2,2	2,7	2,8	1,8	2,8	2,8
1909	4,9	3,8	2,7	3,3	3,4	1,4	3,2	3,3
1909—13 gsntl.	4,0	3,5	2,4	3,0	3,1	1,6	2,9	3,0
1904—08 —	3,4	3,4	2,0	2,5	2,6	1,6	2,7	2,8

med 0,65 Mill. Tons, medens Afgrøderne Byg, Blandsæd gav henholdsvis 0,49 og 0,43 Mill. Tons (jfr. iøvrigt Tabel 17).

Sammenlignes Udbyttet pr. Arealenhed med det tilsvarende Udbytte for tidligere Aar, vil det ses, at ogsaa her var Udbyttet i 1915 gennemgaaende lavere end det, der høstedes i 1909—13

Tabel 19. Sædafgrødernes Kærneudbytte i 1000 Tdr.

	Hvete	Rug	2-rd. Byg	6-rd. Byg	Hvid Havre	Graa Havre	Blandsæd	Boghvede	Bælgæd	Tilsammen
	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.
Øerne:										
1915.....	1 653	1 312	4 421	466	4 084	97	2 496	1	34	14 564
1914.....	1 185	1 005	3 300	357	3 295	79	2 265	1	36	11 523
1913.....	1 373	1 641	3 914	445	4 107	98	2 699	1	44	14 322
1912.....	992	1 622	3 679	413	3 885	89	2 614	1	42	13 337
1911.....	1 167	1 769	3 353	373	3 722	91	2 486	1	50	13 012
1910.....	1 121	1 920	3 527	362	3 671	91	2 503	1	64	13 260
1909.....	879	1 972	3 445	353	3 818	97	2 563	1	69	13 197
1909—13 gsnrl.	1 106	1 785	3 584	389	3 841	93	2 573	1	54	13 426
1904—08 —	881	1 945	3 301	321	3 536	112	2 327	2	88	12 513
Jylland:										
1915.....	367	1 981	1 065	604	5 186	1 488	2 151	27	14	12 883
1914.....	280	1 757	1 000	606	5 077	1 340	1 894	27	18	11 999
1913.....	322	2 573	1 238	735	6 126	1 513	2 260	20	20	14 807
1912.....	286	2 451	1 171	699	5 881	1 510	2 144	23	18	14 183
1911.....	271	2 607	1 092	649	5 624	1 479	2 043	19	22	13 806
1910.....	262	2 646	1 084	656	5 460	1 428	1 991	40	28	13 595
1909.....	220	2 573	1 127	618	5 564	1 434	1 982	37	30	13 585
1909—13 gsnrl.	272	2 570	1 142	671	5 731	1 473	2 084	28	24	13 995
1904—08 —	204	2 568	1 023	572	4 791	1 240	1 635	57	34	12 124
Hele Landet:										
1915.....	2 020	3 293	5 486	1 070	9 270	1 585	4 647	28	48	27 447
1914.....	1 465	2 762	4 300	963	8 372	1 419	4 159	28	54	23 522
1913.....	1 695	4 214	5 152	1 180	10 233	1 611	4 959	21	64	29 129
1912.....	1 278	4 073	4 850	1 112	9 766	1 599	4 758	24	60	27 520
1911.....	1 438	4 376	4 445	1 022	9 346	1 570	4 529	20	72	26 818
1910.....	1 383	4 566	4 611	1 018	9 131	1 519	4 494	41	92	26 855
1909.....	1 099	4 545	4 572	971	9 382	1 531	4 545	38	99	26 782
1909—13 gsnrl.	1 378	4 355	4 726	1 060	9 572	1 566	4 657	29	78	27 421
1904—08 —	1 085	4 513	4 324	893	8 327	1 352	3 962	59	122	24 637

gennemsnitligt. Dette gælder her ogsaa for Hvedens Vedkommende. Det større Halmudbytte, absolut set, staar her i Forbindelse med de betydelige Udvidelser af de til denne Afgrøde anvendte Arealer (jfr. iøvrigt Tabel 18 S. 43).

5. Høstudbyttet i Mængdeenheder efter ældre dansk Maal.

Produit de la récolte en unités des anciens mesures du pays.

Der høstedes i 1915 ialt 27,45 Mill. Tdr. Sæd, hvilket var omkring 4 Mill. Tdr. mere end i 1914 og meget nær ved det, der var Gennemsnitshøst for 1909—13, nemlig 27,42 Mill. Tdr. Udbyttet fremgaar iøvrigt for de enkelte Kornsorters Vedkommende af foranstaaende Tabel 19 (Side 44), hvorefter der i 1915 høstedes

Tabel 20. Sædafgrødernes gennemsnitlige Foldudbytte i 1915, amtsvis, i Tdr. pr. Td. Ld.

		Tdr. pr. Td. Land						
		Hvede	Rug	2-rd. Byg	6-rd. Byg	Hvid Havre	Graa Havre	Blandsaed
Københavns Amt.....		17,2	13,9	15,0	14,4	19,6	—	17,5
Frederiksborg —		16,4	12,0	13,7	13,8	17,4	—	16,0
Holbæk —		18,4	12,8	15,3	15,7	18,3	—	16,9
Sorø —		18,0	13,7	15,7	16,2	20,0	—	17,5
Præstø —		18,4	13,6	15,5	15,4	19,6	—	17,3
Bornholms —		16,2	9,8	10,6	9,8	14,9	—	13,3
Maribo —		18,2	13,7	17,2	15,9	15,3	—	20,4
Svendborg —		17,5	13,0	15,1	14,0	19,8	—	17,6
Odense —		17,4	12,9	15,1	14,5	18,9	—	17,3
Øerne...		17,8	12,9	15,5	14,7	19,5	—	17,3
Vejle Amt.....		13,6	5,9	12,0	11,6	15,6	7,8	13,8
Aarhus —		14,2	7,0	11,1	9,6	13,7	9,2	12,0
Randers —		14,0	8,4	10,0	9,4	12,6	12,2	10,6
Aalborg —		9,3	7,8	10,2	10,2	11,3	10,8	11,3
Hjørring —		10,6	8,0	9,8	11,2	12,1	11,8	11,5
Thisted —		10,8	9,3	11,9	13,6	16,8	12,8	13,7
Viborg —		11,7	7,0	9,4	11,0	12,3	10,6	10,6
Ringkøbing —		11,7	5,9	12,1	9,3	15,0	5,0	12,1
Ribe —		11,4	6,0	10,0	9,4	12,2	9,4	11,3
Jylland...		13,4	7,1	10,7	10,9	13,4	9,8	11,8
Hele Landet...		16,8	8,6	14,2	12,3	15,6	—	14,2

Tabel 21. Sædafgrødernes gennemsnitlige Foldudbytte
i Tdr. pr. Td. Land.

	Tdr. pr. Td. Land						
	Hvede	Rug	2-rd. Byg	6-rd. Byg	Hvid Havre	Grøn Havre	Blandsæd
Øerne:							
1915.....	17,8	12,9	15,5	14,7	19,5	—	17,2
1914.....	15,2	10,2	13,1	12,3	15,1	15,2	14,4
1913.....	17,6	12,3	15,5	15,3	18,8	18,8	17,2
1912.....	15,3	12,2	14,3	14,2	17,7	16,9	16,4
1911.....	15,7	12,6	13,8	13,5	17,1	16,8	15,9
1910.....	15,9	13,0	14,0	13,7	16,9	16,4	16,0
1909.....	13,2	12,7	13,7	14,1	17,7	17,1	16,4
1909—13 gsntl.....	15,5	12,6	14,3	14,2	17,6	17,2	16,4
1904—08 —.....	14,6	11,5	13,0	13,6	16,5	16,2	15,4
Jylland:							
1915.....	13,4	7,1	10,7	10,9	13,4	9,8	11,8
1914.....	13,8	6,9	10,5	9,9	12,6	8,8	11,1
1913.....	15,9	8,2	13,0	12,0	15,3	10,0	13,3
1912.....	14,7	7,9	12,1	11,4	14,6	10,1	12,6
1911.....	14,2	8,3	11,5	10,8	14,2	10,0	12,3
1910.....	14,7	8,3	11,4	11,2	14,0	9,8	12,3
1909.....	13,3	8,0	11,8	10,9	14,5	10,0	12,5
1909—13 gsntl.....	14,6	8,1	12,0	11,3	14,5	10,0	12,6
1904—08 —.....	14,1	7,9	10,3	9,7	12,8	8,5	11,1
Hele Landet:							
1915.....	16,8	8,6	14,2	12,3	15,6	—	14,2
1914.....	14,9	7,9	12,4	10,7	13,5	9,1	12,7
1913.....	17,3	9,5	14,8	13,1	16,5	10,3	15,2
1912.....	15,2	9,4	13,7	12,2	15,7	10,4	14,5
1911.....	15,4	9,8	12,8	11,6	15,3	10,3	14,1
1910.....	15,7	9,9	13,3	12,0	15,1	10,1	14,2
1909.....	13,2	9,6	13,1	11,8	15,7	10,3	14,5
1909—13 gsntl.....	15,4	9,6	13,5	12,1	15,7	10,3	14,5
1904—08 —.....	14,5	9,2	12,3	10,7	14,2	8,9	13,4

2,02 Mill. Tdr. Hvede, 3,29 Mill. Tdr. Rug, 6,56 Mill. Tdr. Byg, 10,85 Mill. Tdr. Havre og 4,65 Mill. Tdr. Blandsæd; desuden høstedes 28 000 Tdr. Boghvede og 48 000 Tdr. Bælgæd.

Angaaende Sædafgrødernes gennemsnitlige Foldudbytte skal anføres, at der i 1915 af Hvede høstedes 16,8 Tdr. pr. Td. Ld.,

Tabel 23. Udbyttet af Rodfrugter i Mill. Tønder,
resp. Mill. Centner.

	Kar- tofler	Foderroer					Sukkerroer og Cikorie-rødder		
		Gulerødder	Runkelroer	Kaalroer	Turnips og andre Foderroer	Tilsammen	Sukkerroer	Cikorie- rødder	Tilsammen
	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Ctnr.	Mill. Ctnr.	Mill. Ctnr.
Øerne:									
1915	2,51	0,21	43,25	10,04	6,72	60,22	16,12	0,22	16,34
1914	2,02	0,59	35,87	8,55	5,43	50,44	18,74	0,29	19,03
1913	2,59	0,58	35,04	10,79	6,68	53,09	18,08	0,27	18,35
1912	1,84	0,63	36,79	11,42	6,85	55,69	20,43	0,31	20,74
1911	2,06	0,56	31,51	7,25	5,10	44,42	14,36	0,25	14,61
1910	1,85	0,67	37,25	6,73	5,29	49,94	14,60	0,24	14,84
1909	1,51	0,71	37,50	5,28	5,09	48,58	9,51	0,18	9,69
1909—13 gsntl. . .	1,97	0,63	35,62	8,30	5,80	50,35	15,40	0,24	15,64
1904—08 — . . .	1,48	0,73	31,09	1,55	3,20	36,57	8,62	0,14	8,76
Jylland:									
1915	8,21	2,17	27,17	37,80	26,50	93,64	0,38	0,13	0,51
1914	7,48	2,33	16,46	37,85	24,91	81,55	0,61	0,17	0,78
1913	8,11	2,30	15,26	46,01	29,61	93,18	0,52	0,16	0,68
1912	6,43	2,32	15,19	47,03	28,91	93,45	0,60	0,19	0,79
1911	6,17	1,97	12,52	35,09	23,35	72,93	0,33	0,15	0,48
1910	6,47	2,40	13,53	43,54	30,16	89,63	0,23	0,18	0,41
1909	4,97	2,15	10,66	39,88	30,09	82,78	0,19	0,13	0,32
1909—13 gsntl. . .	6,43	2,23	13,43	42,31	28,43	86,40	0,37	0,16	0,53
1904—08 — . . .	5,48	2,22	8,88	31,65	28,91	71,66	0,20	0,16	0,36
Hele Landet:									
1915	10,72	2,38	70,42	47,84	33,22	153,86	16,50	0,35	16,85
1914	9,45	2,92	52,33	46,40	30,34	131,99	19,35	0,46	19,81
1913	10,70	2,88	50,30	56,80	36,29	146,27	18,60	0,43	19,03
1912	8,27	2,95	51,98	58,45	35,76	149,14	21,03	0,50	21,53
1911	8,23	2,53	44,03	42,34	28,45	117,35	14,69	0,40	15,09
1910	8,32	3,07	50,78	50,27	35,45	139,57	14,83	0,42	15,25
1909	6,48	2,86	48,16	45,16	35,18	131,36	9,70	0,31	10,01
1909—13 gsntl. . .	8,40	2,86	49,05	50,61	34,23	136,75	15,77	0,40	16,17
1904—08 — . . .	6,96	2,95	39,97	33,20	32,11	108,23	8,82	0,30	9,12

svingende fra 18,4 Tdr. i Holbæk og Præstø Amter og 9,3 Tdr. i Aalborg Amt. For Rugen var det gennemsnitlige Udbytte

Tabel 24. Rodfrugternes gennemsnitlige Foldudbytte
i Tdr., resp. Centner pr. Td. Ld.

	Tdr. pr. Td. Ld.					Ctnr. pr. Td. Ld.	
	Kar- tofler	Gule- rødder	Runkel- roer	Kaal- roer	Turnips o. a. Fo- derroer	Sukker- roer	Cikorie- rødder
Øerne:							
1915	84	211	341	345	328	284	249
1914	71	228	348	269	270	344	256
1913	91	223	340	339	332	264	192
1912	64	242	351	357	339	350	270
1911	75	202	297	272	275	319	234
1910	70	227	343	313	312	352	252
1909	60	229	336	333	330	313	227
1909—13 gsntl...	74	224	333	323	318	320	235
1904—08 — ..	63	188	289	278	286	306	237
Jylland:							
1915	90	189	281	280	269	279	202
1914	90	195	337	245	243	343	248
1913	98	193	313	299	289	247	188
1912	78	194	317	304	283	351	262
1911	77	164	276	233	225	284	203
1910	82	198	315	299	283	267	240
1909	64	177	265	283	276	222	164
1909—13 gsntl...	80	185	297	284	271	274	211
1904—08 — ..	73	193	285	276	262	229	200
Hele Landet:							
1915	89	190	315	292	279	284	228
1914	85	201	345	249	248	344	253
1913	96	198	331	305	297	264	194
1912	75	201	343	306	288	350	266
1911	76	172	292	235	230	318	216
1910	79	205	337	300	286	352	245
1909	63	189	320	285	281	311	190
1909—13 gsntl...	78	193	325	286	276	319	222
1904—08 — ..	71	191	289	276	264	303	215

8,6 Tdr., for det 2-radede Byg 14,2 Tdr., for 6-radet Byg 12,3 Tdr., for hvid Havre 15,6 Tdr. og for Blandsæd 14,2 Tdr.; jfr. iøvrigt foranstaaende Foldtal (Tabel 20) over Sædafgrø-
dernes Kærneudbytte.

Tabel 25. Sogdenes Fordeling efter det opgivne
Foldudbytte (d. e. Tdr. pr. Td. Ld.).

	Absolute Tal (Høsten 1915)			Forholdstal							
	Øerne	Jylland	Hele Landet	Øerne	Jylland	Hele Landet					
				1915	1915	1915	1914	1913	1912	1911	1910
Kartofler:				pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Indtil 30 Fold..	7	2	9	0,96	0,20	0,52	2,11	0,6	2,4	2,2	2,9
31—50 — ..	74	50	124	10,14	5,02	7,18	13,75	6,0	22,6	19,8	16,6
51—70 — ..	170	157	327	23,29	15,75	18,93	24,40	14,3	27,3	24,8	23,8
71—100 — ..	397	563	960	54,38	56,46	55,59	39,49	55,0	37,7	44,9	47,4
over 100 — ..	82	225	307	11,23	22,57	17,78	20,25	24,1	10,0	8,3	9,3
Antal Opgivelser	730	997	1 727	100,00	100,00	100,00	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0
Runkelroer:											
Indtil 150 Fold..	1	106	107	0,14	11,31	6,40	2,26	2,3	3,8	7,1	3,0
151—200 — ..	8	183	191	1,08	19,53	11,42	5,04	7,4	9,4	14,6	6,2
201—250 — ..	39	194	233	5,31	20,70	13,94	10,15	10,3	13,0	20,9	10,7
251—300 — ..	251	280	531	34,15	29,89	31,76	27,47	33,3	25,2	37,0	29,7
301—400 — ..	388	165	553	52,79	17,61	33,07	48,29	43,8	42,7	20,1	45,2
over 400 — ..	48	9	57	6,53	0,96	3,41	6,79	2,9	5,9	0,3	5,2
Antal Opgivelser	735	937	1 672	100,00	100,00	100,00	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0
Kaalroer:											
Indtil 150 Fold..	2	48	50	0,31	4,85	3,08	7,04	1,9	1,8	10,6	2,7
151—200 — ..	15	121	136	2,37	12,25	8,40	22,03	8,9	6,7	22,1	7,7
201—250 — ..	41	189	230	6,49	19,15	14,21	28,49	13,5	14,5	23,9	14,0
251—300 — ..	165	320	485	26,11	32,43	29,96	28,62	33,3	25,6	31,7	34,4
301—400 — ..	363	286	649	57,44	28,98	40,09	12,91	38,8	42,4	11,2	38,1
over 400 — ..	46	23	69	7,28	2,34	4,26	0,91	3,6	9,0	0,5	3,1
Antal Opgivelser	632	987	1 619	100,00	100,00	100,00	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0
Turnips:											
Indtil 150 Fold..	10	45	55	1,55	4,59	3,39	8,73	1,6	1,9	10,8	1,9
151—200 — ..	23	110	133	3,57	11,22	8,19	20,20	7,2	7,8	20,6	8,4
201—250 — ..	70	191	261	10,87	19,49	16,07	27,38	12,4	14,0	24,5	12,8
251—300 — ..	200	352	552	31,06	35,92	33,99	27,32	33,6	31,5	32,6	38,6
301—400 — ..	291	261	552	45,19	26,64	33,99	14,63	40,3	38,8	10,6	34,1
over 400 — ..	50	21	71	7,76	2,14	4,37	1,74	4,9	6,0	0,9	4,2
Antal Opgivelser	644	980	1 624	100,00	100,00	100,00	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0

En Sammenligning mellem Foldudbyttet i 1915 og tidligere Aar er givet i Tabel 21 (Side 46), hvoraf det fremgaar, at Foldudbyttet i 1915 helt igennem var højere end i 1914, for Hvedens, Byggets og Havrens Vedkommende var det nærmest højere end Gennemsnitsudbyttet for 1909—13.

Forskydningen i Foldudbyttet 1915 sammenlignet med de nærmest foregaaende Aar viser sig ogsaa i Tabel 22 (Side 47).

Af Rodfrugterne gav Kartoflerne i 1915 10,72 Mill. Tdr.; af Foderroer høstedes 153,86 Mill. Tdr., af Sukkerroer 16,85 Mill. Ctnr. og af Cikorierødder 0,35 Mill. Ctnr. (jfr. Tabel 23 (Side. 48).

Om Rodfrugternes Foldudbytte giver Tabel 24 (Side 49) Oplysning. Som det vil ses, høstedes der i 1915 89 Tdr. Kartoffler pr. Td. Ld., 190 Tdr. Gulerødder, 315 Tdr. Runkelroer, 292 Tdr. Kaalroer og 279 Tdr. Turnips, 284 Ctnr. Sukkerroer og 228 Ctnr. Cikorierødder pr. Td. Ld.

I Tabel 25 er givet en Oversigt over Sognenes Fordeling efter de opgivne avlede Fold af Rodfrugter svarende til den Side 47 i Tabel 22 givne Oversigt for Kornsorternes Vedkommende.

Tabel 26. Udbyttet af Hø i Mill. Læs (à 1000 Pd.) og i Læs pr. Td. Land.

	Øerne			Jylland			Hele Landet		
	Agerhø	Enghø	Tilsammen	Agerhø	Enghø	Tilsammen	Agerhø	Enghø	Tilsammen
	Millioner Læs								
1915.....	0,56	0,35	0,91	0,64	0,75	1,39	1,20	1,10	2,30
1914.....	0,88	0,40	1,28	0,98	0,98	1,96	1,86	1,38	3,24
1913.....	0,98	0,41	1,39	1,16	1,04	2,20	2,14	1,45	3,59
1912.....	0,94	0,42	1,36	1,00	1,07	2,07	1,94	1,49	3,43
1911.....	1,00	0,40	1,40	1,16	0,99	2,15	2,16	1,39	3,55
1910.....	1,14	0,42	1,56	1,17	0,97	2,14	2,31	1,39	3,70
1909.....	1,20	0,40	1,60	1,16	0,98	2,14	2,36	1,38	3,74
1909—13 gsntl...	1,06	0,42	1,48	1,14	1,00	2,14	2,20	1,42	3,62
1904—08 — ..	1,24	0,38	1,62	1,16	0,98	2,14	2,40	1,36	3,76
	Læs pr. Td. Land								
1915.....	4,1	3,6	3,9	2,6	2,5	2,5	3,3	2,7	2,9
1914.....	4,9	4,2	4,6	4,0	3,3	3,5	4,3	3,4	3,9
1913.....	5,4	4,3	5,0	4,6	3,4	4,0	5,0	3,6	4,3
1912.....	5,3	4,5	5,0	4,0	3,6	3,8	4,6	3,8	4,2
1911.....	5,1	4,2	4,9	4,5	3,3	3,9	4,7	3,5	4,3
1910.....	5,5	4,3	5,2	4,4	3,1	3,8	4,9	3,4	4,3
1909.....	5,4	4,0	5,1	4,3	3,2	3,8	4,8	3,4	4,2
1909—13 gsntl...	5,3	4,3	5,0	4,4	3,3	3,9	4,8	3,5	4,3
1904—08 — ..	5,6	4,5	5,3	4,6	3,4	4,0	5,2	3,2	4,5

Udbyttet af Hø var i 1915 2,30 Mill. Læs og var saaledes adskilligt lavere end Gennemsnittet af Femaaaret 1909—13. Af Agerhø høstedes 1,20 Mill. Læs og af Enghø 1,10 Mill. Læs; Som det vil ses af Tabel 26 var Udbyttet i 1915 saavel for Ager- som for Enghø meget under det normale — baade absolut set og med Hensyn til Udbyttet pr. Arealenhed, Td. Ld.

Tabel 27. Udbyttet af Halm i Mill. Læs (à 1000 Pd.) og gennemsnitligt Halmudbytte i Læs pr. Td. Ld.

	Samlet Halmudbytte Mill. Læs			Læs pr. Td. Ld.		
	Øerne	Jylland	Hele Landet	Øerne	Jylland	Hele Landet
1915	2,46	3,30	5,76	2,8	3,0	2,8
1914	2,38	3,01	5,39	2,8	2,4	2,6
1913	2,98	3,85	6,83	3,3	3,2	3,2
1912	3,33	3,89	7,22	3,8	3,2	3,5
1911	3,15	3,92	7,07	3,5	3,2	3,4
1910	3,01	3,42	6,43	3,4	2,9	3,1
1909	3,68	3,95	7,63	4,1	3,4	3,6
1909—13 gsnthl.	3,24	3,82	7,06	3,6	3,2	3,4
1904—08 —	2,88	3,20	6,08	3,3	2,9	3,1

Ogsaa Udbyttet af Halmen var i 1915 en Del lavere end det, der efter Gennemsnittet 1909—13 tør betragtes som det normale; jfr. ovenstaaende Tabel 27, der indeholder Oplysninger om den absolute Mængde saa vel som om Udbyttet pr. Td. Ld.

4. Udbyttet af Sommergræsning og Grønfoder.

Produit du pâturage d'été et des fourrages verts.

Ligesom Tilfældet var de fire nærmest foregaaende Aar, er der i den sidst forløbne Vinter bleven indhentet Oplysninger til Brug ved en Opgørelse over Udbyttet af Sommergræsningen og Grønfoderet.

En Græsnings- og Grønfoderstatistik kan ikke bygges op paa samme Grundlag, hvorpaa den øvrige Høststatistik hovedsagelig hviler, nemlig Arealet. Størrelsen af de Arealer, der i de for-

skellige Aar benyttes til Afgræsning, er nemlig i høj Grad varierende, saa at man i hvert Fald for disse Arealers Vedkommende maatte have aarlige Opgørelser i Stedet for de 5-aarlige, hvis Arealet skulde kunne lægges til Grund for Beregning af Græsningsudbyttet. Den Plan, man har fulgt med Hensyn til den her foreliggende Opgave, og som er udarbejdet af Statens Planteavlsudvalg, tager derfor Sigte paa at naa et Resultat ad mere direkte Vej, nemlig ved Benyttelse af de af Kontrolforeningerne tilvejebragte Oplysninger om Forbruget af de forskellige Foderemner til Kreaturerne. Forbruget angives saavel for Sommerfoderets som for Vinterfoderets Vedkommende i Foderenheder, og om end Foderenheds-Beregningen, der i de senere Aar har vundet betydeligt i Sikkerhed og Ensartethed, endnu for Sommerfoderets Vedkommende er noget forskellig i de forskellige Landsdele, tages der dog overalt ved Foderenhedernes Ansættelse et saa overvejende Hensyn til Størrelsen af den Produktion (Mælkeydelse, Forbedring af Kreaturerne Foderstand), som Foderet har frembragt, at der næppe kan være Tvivl om denne Enheds Brugbarhed som Maal for Sommergræsningens og Grønfoderets Værdi. Dertil kommer, at Kontrolforeningerne, som nu findes i et Antal af op mod 670, fordelt over alle Landets Egne og omfattende henimod en Femtedel af alle Landets Malkekøer, alle benytter en Regnskabsføring, hvorved Forbruget af Græs og Grønfoder i de kontrollerede Besætninger bogføres særskilt. Herved fremkommer der et Materiale, som forholdsvis let kan nyttiggøres som Grundlag for en Totalberegning. Den anvendte Fremgangsmaade er iøvrigt følgende.

Efter Græsningstidens Ophør i Efteraaret 1915 udsendtes der fra Departementet, dels gennem Kontrolforeningernes Fællesorganisationer, dels direkte, Skemaer til hver enkelt Kontrolforening, hvori man udbad sig Oplysning for hver enkelt i Kontrollen deltagende Besætning, dels om Navnet paa det Sogn, hvori Ejendommen er beliggende, dels om Antallet af de til Fodring af Køer i 1915 forbrugte Græs- og Grønfoderenheder, dels endelig om Antallet af Køer i Besætningen. Efter at disse Skemaer, som med stor Beredvillighed udfyldtes af Kontrolforeningerne, var indkomne til

Tabel 28. Forbrug af Græs- og Grønfoderenheder i 1000 Foderenheder.

	1915	1914	1913	1912	1911
Københavns Amt.....	43 745	40 904	38 565	41 539	38 566
Frederiksborg —	50 627	55 434	52 703	53 814	54 260
Holbæk —	74 999	79 296	73 006	78 250	77 245
Sorø —	59 182	69 194	70 053	72 870	68 890
Præstø —	75 847	84 265	74 593	77 070	74 870
Bornholms —	23 511	29 780	27 134	27 187	27 150
Maribo —	71 261	78 945	75 637	77 480	68 975
Svendborg —	107 103	116 289	112 549	116 843	112 035
Odense —	111 092	110 564	115 560	117 547	114 739
Øerne	617 367	664 671	639 800	662 600	636 730
Vejle Amt.	92 841	96 158	87 959	90 790	88 790
Aarhus —	90 705	99 691	92 027	97 745	82 350
Randers —	89 781	88 266	88 860	89 794	83 412
Aalborg —	106 211	97 445	101 448	101 413	97 340
Hjørring —	102 427	105 793	98 425	98 362	100 396
Thisted —	60 558	66 567	63 419	62 458	57 880
Viborg —	96 073	107 341	101 149	100 086	92 782
Ringkøbing —	127 724	115 381	123 665	114 328	119 550
Ribe —	104 846	101 660	96 678	96 394	89 690
Jylland	871 166	878 302	853 630	851 370	812 140
Hele Landet ..	1 488 533	1 542 973	1 493 430	1 513 970	1 448 870

Departementet, blev der for hvert Sogn foretaget en Beregning af det gennemsnitlige Forbrug af Græs- og Grønfoderenheder pr. Ko inden for de kontrollerede Besætninger. For de Sogne, hvorfra ingen positive Oplysninger forelaa, fastsattes tilsvarende Forbrugstal pr. Ko under Hensyntagen til Forholdet i de omliggende Sogne.

Erfaringerne fra de kontrollerede Køer har man derefter for hvert enkelt Sogn overført paa den hele Kreaturbestand, saaledes som denne blev konstateret ved den i 1915 afholdte Kreaturtælling. Ved denne Beregning er man gaaet ud fra visse, gennem sagkyndigt Skøn fastslaaede Regler med Hensyn til det Forbrug, der falder paa andre Kreaturer end Malkekøer. Man har saaledes regnet, at den Mængde Græs og Grønfoder, der fortæres af 1 Ko, regnes lig med den Mængde, der fortæres af:

- 1 Tyr over 2 Aar
- 1 Stud over 1 Aar
- 1 Plag fra 1—3 Aar
- 2 Tyre fra 1—2 Aar

- 2 Kvier over 1 Aar, som ikke har kælvet
 3 Kalve under 1 Aar
 3 Føl under 1 Aar
 5 Faar, Beder eller Vædere over 1 Aar
 6 Heste over 3 Aar
 10 Lam under 1 Aar.

Hestene i Købstæderne er holdt uden for Beregningen.

Hovedresultaterne af de foretagne Beregninger er for hvert enkelt Amt anførte i Tabel 28 (Side 54). I denne Oversigt er samlet Tallene for de Aar, for hvilke en tilsvarende Beregning i det hele foreligger, nemlig foruden 1915 Aarene 1911, 1912, 1913 og 1914. Det skal bemærkes, at for de tre sidstnævnte Aar er Tallene omregnede under Hensyntagen til de ved Kreaturtællingen 1914 konstaterede nye Tal for Kreaturbestandens Størrelse. Ved denne Beregning er det forudsat, at Stigningen i denne i 1909—14 har fordelt sig jævnt over Femaaret.

Det fremgaar af Tallene, at det samlede Forbrug af Græs og Grønfoder i Aaret 1915 kan ansættes til ca. 1488 Mill. Foder-

Tabel 29. Forbruget af Græs og Grønfoderenheder pr. voksent Kreatur.

	1915	1914	1913	1912	1911
Københavns Amt	733	615	588	644	607
Frederiksborg —	760	792	754	771	779
Holbæk —	693	705	653	704	699
Sorø —	655	733	743	775	735
Præstø —	737	787	697	721	701
Bornholms —	689	820	751	756	759
Maribo —	690	741	711	730	651
Svendborg —	951	1 015	990	1 036	1 002
Odense —	998	965	1 011	1 032	1 011
Øerne.....	782	808	781	813	785
Vejle Amt	754	778	718	748	738
Aarhus —	645	688	644	691	589
Randers —	695	667	674	685	639
Aalborg —	720	657	693	703	684
Hjørring —	662	690	648	654	674
Thisted —	678	717	689	685	639
Viborg —	663	694	660	659	617
Ringkøbing —	764	681	738	691	730
Ribe —	824	809	783	793	750
Jylland.....	712	705	693	698	673
Hele Landet...	739	746	729	745	718

enheder, hvoraf 617 Mill. falder paa Øerne og 871 Mill. i Jylland. Som det vil ses, er det for 1915 beregnede Tal for Græsnings- og Grønfoderenheder noget lavere end det for 1914 beregnede, nemlig 1542 Mill. Dette beror vel til Dels paa, at den Kreaturbestand — Kreaturbestanden pr. 15. Maj 1915 —, som er lagt til Grund for Beregningen for 1915, var noget lavere end den ved Kreaturtællingen i 1914 konstaterede. Af Tabel 29 vil det dog tillige ses, at det gennemsnitlige Forbrug pr. voksent Kreatur i 1915 snarest er lidt lavere end i 1914, nemlig 739 mod 746. Det er dog kun for Øerne det gennemsnitlige Forbrug i 1915 er lavere end i 1914 — 782 mod 808 — medens det for Jylland snarest synes lidt højere: 712 mod 705.

De nu gennem 5 Aar fortsatte Undersøgelser af denne Art tyder paa, at Forbruget af Græs og Grønfoder pr. Kreatur ikke varierer stærkt fra Aar til Aar. Gennemsnitstallene for 1911—15 udgjorde henholdsvis 718, 745, 729, 746 og 739. Herved maa det erindres, at medens Græsningen naturligvis svinger forholdsvis stærkt under Indflydelse af Vejrforholdene, danner Grønfoderet et meget elastisk Supplement til Græsmerkernes Foderudbytte; i tørre Aar med sparsom Græsning nødsages man til at opfodre megen Sæd i grøn Tilstand og maaske paa denne Maade gøre større eller mindre Indgreb i voksende Sædafgrøder, som egentlig var bestemte til at høstes som modne.

Tabeller.

Tableaux.

Amter m. v.	Hvede froment			Rug seigle	
	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte <i>grain</i>	
	hl	Tdr.	t ²⁾	hl	Tdr.
1. Hovedstaden ¹⁾	5 634	4 050	965	5 822	4 185
2. Københavns Amt.....	251 670	180 900	18 239	185 977	133 680
3. Frederiksborg —.....	106 136	76 290	7 078	247 424	177 848
4. Holbæk —.....	328 773	236 321	25 397	234 393	168 481
5. Sorø —.....	320 233	230 183	26 166	197 409	141 897
6. Præstø —.....	348 463	250 474	25 964	227 326	163 401
7. Bornholms —.....	64 143	46 106	6 094	72 166	51 873
8. Maribo —.....	421 767	303 165	30 313	128 839	92 609
9. Svendborg —.....	249 532	179 363	20 337	223 581	160 710
10. Odense —.....	204 217	146 791	18 984	302 312	217 301
11. Øerne Iles... ..	2 300 568	1 653 643	179 537	1 825 249	1 311 985
12. Vejle Amt.....	169 402	121 766	12 467	166 859	119 938
13. Aarhus —.....	134 359	96 577	11 980	217 361	156 239
14. Randers —.....	102 914	73 974	7 415	297 646	213 947
15. Aalborg —.....	6 075	4 367	766	415 211	298 453
16. Hjørring —.....	17 122	12 307	1 771	450 525	323 836
17. Thisted —.....	8 024	5 768	726	124 629	89 583
18. Viborg —.....	23 896	17 176	1 853	373 176	268 238
19. Ringkøbing —.....	20 189	14 512	2 229	442 364	317 970
20. Ribe —.....	28 869	20 751	2 412	268 351	192 890
21. Jylland Jutland... ..	510 850	367 198	41 619	2 756 122	1 981 094
22. Hele Landet tout le pays..	2 811 418	2 020 841	221 156	4 581 371	3 293 079

Amter m. v.	Havre, hvid eller gul <i>avoine blanche</i>			Havre, graa eller broget <i>avoine grise</i>	
	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte <i>grain</i>	
	hl	Tdr.	t ²⁾	hl	Tdr.
1. Hovedstaden ¹⁾	12 021	8 641	475	834	599
2. Københavns Amt.....	573 934	412 543	25 576	10 182	7 318
3. Frederiksborg —.....	551 881	396 690	30 412	12 530	9 007
4. Holbæk —.....	674 663	484 946	42 113	16 189	11 637
5. Sorø —.....	646 568	464 752	32 473	14 746	10 599
6. Præstø —.....	690 580	496 387	35 341	18 697	13 440
7. Bornholms —.....	150 245	107 996	9 457	3 608	2 593
8. Maribo —.....	815 113	585 902	38 904	18 590	13 362
9. Svendborg —.....	760 573	546 698	44 074	20 233	14 544
10. Odense —.....	807 020	580 084	46 407	19 989	14 368
11. Øerne Iles... ..	5 682 598	4 084 639	305 232	135 598	97 467
12. Vejle Amt.....	933 999	671 356	61 065	176 013	126 518
13. Aarhus —.....	1 161 662	835 000	82 206	105 699	75 976
14. Randers —.....	1 126 855	809 981	69 714	30 113	21 645
15. Aalborg —.....	697 501	501 362	61 121	198 412	142 618
16. Hjørring —.....	407 607	292 987	38 868	333 639	239 819
17. Thisted —.....	1 002 345	720 483	69 330	89 239	64 145
18. Viborg —.....	864 542	621 431	63 195	381 053	273 900
19. Ringkøbing —.....	421 537	303 000	40 365	496 074	356 577
20. Ribe —.....	598 810	430 423	56 542	259 809	186 750
21. Jylland Jutland... ..	7 214 858	5 186 023	542 406	2 070 051	1 487 948
22. Hele Landet tout le pays..	12 897 456	9 270 662	847 638	2 205 649	1 585 415

¹⁾ Københavns og Frederiksborg Kommuner.²⁾ 1 Ton (t) = 2 Læs à 1000 Pund.

i Aaret 1915.
en 1915.

Halmudbytte <i>paille</i>	Byg, 2-radet orge à 2 rangs			Byg, 6-radet orge à 6 rangs			
	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	
	hl	Tdr.	t ²)	hl	Tdr.	t ²)	
408	3 422	2 460	176	10 372	7 455	820	1
20 744	470 813	338 419	19 882	149 373	107 369	6 170	2
34 216	380 547	273 536	18 078	62 575	44 979	3 144	3
34 261	820 176	589 541	42 788	89 156	64 085	3 986	4
22 725	699 465	502 774	27 721	69 324	49 830	3 141	5
27 089	813 844	584 989	36 045	67 411	48 455	2 717	6
11 175	75 718	54 426	4 799	14 609	10 501	784	7
12 927	1 459 185	1 048 859	69 549	20 925	15 041	1 219	8
25 027	693 219	498 284	38 271	80 671	57 986	4 437	9
39 440	734 437	527 912	35 756	84 136	60 477	4 126	10
228 012	6 150 826	4 421 200	293 065	648 552	466 178	30 544	11
31 810	257 491	185 084	14 194	105 920	76 135	6 584	12
35 704	382 469	274 918	24 765	31 814	22 868	2 210	13
39 734	344 893	247 908	17 891	47 478	34 127	2 911	14
65 479	103 737	74 566	10 030	96 332	69 243	9 024	15
64 335	53 822	38 687	5 710	172 506	123 997	15 737	16
16 509	129 671	93 207	11 854	161 627	116 177	11 543	17
48 479	156 272	112 328	11 956	70 032	50 339	4 554	18
77 224	32 240	23 174	2 833	79 243	56 960	9 355	19
42 009	22 166	15 933	1 218	76 236	54 798	6 561	20
421 283	1 482 761	1 065 805	100 451	841 188	604 644	68 479	21
649 295	7 633 587	5 487 005	393 516	1 489 740	1 070 822	99 023	22
Halmudbytte <i>paille</i>	Blandsæd <i>céréales mélangées</i>			Boghvede <i>sarrasin</i>			
	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	
	hl	Tdr.	t ²)	hl	Tdr.	t ²)	
33	2 922	2 100	47	56	40	5	1
453	134 031	96 341	6 233	195	140	16	2
691	214 490	154 175	11 249	291	210	24	3
1 011	435 563	313 082	24 918	125	90	10	4
740	453 676	326 101	22 699	70	50	6	5
957	468 724	336 918	23 646	182	131	11	6
227	158 983	114 277	9 671	"	"	"	7
887	350 204	251 726	14 701	223	160	18	8
1 173	563 405	404 974	30 385	456	328	40	9
1 150	691 502	497 050	37 472	426	306	39	10
7 322	3 473 500	2 496 744	181 021	2 024	1 455	169	11
31 069	450 842	324 064	29 298	5 725	4 115	1 176	12
10 133	328 731	236 291	21 060	2 216	1 593	393	13
2 175	178 700	128 449	12 715	1 016	730	173	14
15 025	373 319	268 341	35 940	985	708	58	15
31 249	588 320	422 883	57 283	8	6	"	16
9 877	121 404	87 265	9 263	17	12	1	17
21 268	264 014	189 773	19 367	9 185	6 602	597	18
61 853	403 255	289 859	41 002	7 007	5 037	1 026	19
32 831	283 329	203 656	25 743	11 966	8 601	1 732	20
215 480	2 991 914	2 150 581	251 671	38 125	27 404	5 156	21
222 802	6 465 414	4 647 325	432 692	40 149	28 859	5 325	22

Amter m. v.	Ærter og anden Bælg­sæd <i>légumes à cosse</i>			Samtlige Sæd- <i>total des récoltes</i>	
	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte <i>grain</i>	
	hl	Tdr.	t ²⁾	hl	Tdr.
1. Hovedstaden ¹⁾	1 461	1 050	92	42 544	30 580
2. Københavns Amt	5 557	3 994	333	1 781 732	1 280 704
3. Frederiksborg —	2 085	1 499	242	1 577 959	1 134 234
4. Holbæk —	2 137	1 536	266	2 601 175	1 869 719
5. Sorø —	4 307	3 096	425	2 405 798	1 729 282
6. Præstø —	9 569	6 878	693	2 644 796	1 901 073
7. Bornholms —	395	284	152	539 867	388 056
8. Maribo —	16 917	12 160	1 631	3 231 763	2 322 984
9. Svendborg —	3 563	2 561	393	2 595 233	1 865 448
10. Odense —	1 861	1 338	297	2 845 900	2 045 627
11. Øerne Iles ..	47 852	34 396	4 524	20 266 767	14 567 707
12. Vejle Amt	1 459	1 049	208	2 267 710	1 630 025
13. Aarhus —	1 368	983	198	2 365 679	1 700 445
14. Randers —	7 557	5 432	335	2 137 172	1 536 193
15. Aalborg —	743	534	79	1 892 315	1 360 192
16. Hjørring —	1 113	800	141	2 024 662	1 455 322
17. Thisted —	1 002	720	131	1 637 958	1 177 360
18. Viborg —	2 037	1 464	170	2 144 207	1 541 251
19. Ringkøbing —	2 998	2 155	616	1 904 907	1 369 244
20. Ribe —	1 438	1 034	181	1 550 974	1 114 836
21. Jylland Jutland ...	19 715	14 171	2 059	17 925 584	12 884 868
22. Hele Landet <i>tout le pays</i> ..	67 567	48 567	6 583	38 192 351	27 452 575

Amter m. v.	Foderroer (fortsat) <i>racines fourr. (suite)</i>				Samtlige <i>total des racines</i>
	Kaalrabi <i>choux-raves</i>		Turnips o. a. Foderroer <i>turneps</i>		
	hl	Tdr.	hl	Tdr.	hl
1. Hovedstaden ¹⁾	20 451	14 700	5 564	4 000	56 831
2. Københavns Amt	2 095 457	1 506 210	788 929	567 080	7 188 064
3. Frederiksborg —	1 415 343	1 017 345	1 052 834	756 775	6 441 339
4. Holbæk —	2 960 378	2 127 913	1 596 385	1 147 478	13 193 202
5. Sorø —	2 746 023	1 973 835	1 128 569	811 213	10 314 213
6. Præstø —	1 753 741	1 260 585	1 035 869	744 580	10 086 733
7. Bornholms —	466 772	335 515	257 354	184 985	3 166 927
8. Maribo —	292 725	210 410	592 260	425 715	6 606 470
9. Svendborg —	1 303 065	936 640	1 229 379	883 675	13 648 861
10. Odense —	916 777	658 975	1 656 529	1 190 710	13 073 322
11. Øerne Iles ...	13 970 732	10 042 128	9 343 672	6 716 211	83 775 962
12. Vejle Amt	3 833 535	2 755 536	3 382 070	2 431 024	15 209 370
13. Aarhus —	5 655 120	4 064 887	3 782 622	2 718 940	19 780 424
14. Randers —	7 551 283	5 427 845	4 595 257	3 303 060	18 627 349
15. Aalborg —	6 518 232	4 685 290	4 040 386	2 904 220	12 164 188
16. Hjørring —	5 025 022	3 611 974	5 453 871	3 920 230	11 672 373
17. Thisted —	4 787 369	3 441 150	2 591 376	1 862 675	8 878 169
18. Viborg —	7 575 295	5 445 105	5 699 956	4 097 115	16 427 960
19. Ringkøbing —	7 923 836	5 695 635	4 754 550	3 417 560	16 067 586
20. Ribe —	3 716 859	2 671 670	2 572 233	1 848 915	11 463 860
21. Jylland Jutland ...	52 586 551	37 799 092	36 872 321	26 503 739	130 291 279
22. Hele Landet <i>tout le pays</i> ..	66 557 283	47 841 220	46 215 993	33 219 950	214 067 241

¹⁾ Københavns og Frederiksborg Kommuner.²⁾ 1 Ton (t) = 2 Læs à 1000 Pund.

i Aaret 1915 (fortsat).

1915 (suite).

afgrøder <i>céréales</i>	Kartofler <i>pommes de terre</i>		Foderroer <i>racines fourragères</i>					
	Halmudbytte <i>paille</i>			Gulerødder <i>carottes</i>		Runkelroer <i>betteraves fourragères</i>		
		t ²)	hl	Tdr.	hl	Tdr.		hl
3 021	2 782	2 000	1 948	1 400	28 868	20 750	1	
97 646	351 427	252 605	20 277	14 575	4 283 401	3 078 899	2	
105 134	905 536	650 897	24 499	17 610	3 948 663	2 838 290	3	
174 750	594 579	427 382	81 625	58 672	8 554 814	6 149 181	4	
136 096	268 938	193 312	17 575	12 633	6 422 046	4 616 152	5	
152 463	188 598	135 564	16 514	11 870	7 280 609	5 233 285	6	
42 359	182 165	130 940	18 809	13 520	2 423 992	1 742 360	7	
170 149	168 064	120 804	6 539	4 700	5 714 946	4 107 890	8	
164 137	372 462	267 724	42 954	30 875	11 073 463	7 959 585	9	
183 671	462 529	332 465	62 945	45 245	10 437 071	7 502 140	10	
1 229 426	3 497 080	2 513 693	293 685	211 100	60 167 873	43 248 532	11	
187 871	790 996	568 566	249 298	179 195	7 744 467	5 566 705	12	
188 649	720 596	517 963	113 202	81 369	10 229 480	7 352 930	13	
153 063	1 134 019	815 130	184 030	132 280	6 296 779	4 526 110	14	
197 522	2 322 862	1 669 668	477 283	343 070	1 128 287	811 010	15	
215 094	1 036 164	744 792	309 084	222 169	884 396	635 702	16	
129 234	611 997	439 902	109 043	78 380	1 390 381	999 403	17	
171 439	1 660 290	1 193 413	215 777	155 100	2 936 932	2 111 060	18	
236 503	1 911 484	1 373 970	677 722	487 145	2 711 478	1 949 004	19	
169 229	1 238 304	890 090	688 694	495 032	4 486 074	3 224 580	20	
1 648 604	11 426 712	8 213 494	3 024 133	2 173 740	37 808 274	27 176 504	21	
2 878 030	14 923 792	10 727 187	3 317 818	2 384 840	97 976 147	70 425 036	22	

Foderroer <i>fourragères</i>	Sukkerroer <i>betteraves à sucre</i>	Cikorie- rødder <i>racines de chicorée</i>	Sukkerroer og Cikorie- rødder til- sammen total	Agerhø <i>foin des champs</i>	Enghø <i>foin des prés</i>	Tilsammen Hø <i>foin</i>	
Tdr.	100 kg	100 kg	100 kg	t ²)	t ²)	t ²)	
40 850	"	"	"	912	584	1 496	1
5 166 764	19 050	5 600	24 650	30 099	11 871	41 970	2
4 630 020	1 600	300	1 900	35 658	12 431	48 089	3
9 483 244	604 833	5 425	610 258	40 962	26 602	67 564	4
7 413 833	340 665	21 438	362 103	35 248	16 175	51 423	5
7 250 320	828 060	1 850	829 910	40 561	21 177	61 738	6
2 276 380	"	"	"	10 831	3 640	14 471	7
4 748 715	4 933 330	300	4 933 630	18 230	32 690	50 920	8
9 810 775	243 817	6 350	250 167	33 498	21 107	54 605	9
9 397 070	1 091 430	68 075	1 159 505	31 666	28 448	60 114	10
60 217 971	8 062 785	109 338	8 172 123	277 665	174 725	452 390	11
10 932 460	174 003	15 700	189 703	30 477	29 754	60 231	12
14 218 126	500	33 227	33 727	27 230	24 696	51 926	13
13 389 295	1 400	4 700	6 100	23 205	41 151	64 356	14
8 743 590	400	335	735	46 169	39 885	86 054	15
8 390 075	100	75	175	57 080	39 969	97 049	16
6 381 608	"	"	"	27 506	21 531	49 037	17
11 808 380	75	"	75	26 318	46 439	72 757	18
11 549 344	762	75	837	48 576	74 631	123 207	19
8 240 197	11 525	13 250	24 775	35 541	56 565	92 106	20
93 653 075	188 765	67 362	256 127	322 102	374 621	696 723	21
153 871 046	8 251 550	176 700	8 428 250	599 767	549 346	1 149 113	22

Benyttede Omsætningstal.

Flademaal: 1 ha = 1,812834 Tdr. Ld. 1 Td. Ld. = 0,5516225 ha

Rummaal: 1 hl = 0,7188 Td. (Korn) 1 Td. (Korn) = 1,391212 hl

Foldberegning:

1 hl pr. ha = 0,3965 Td. pr. Td. Ld. 1 Td. pr. Td. Ld. = 2,522 hl pr. ha

1 Ton pr. ha = 11,03245 Ctn. pr. Td. L. 1 Ctn. pr. Td. L. = 0,09064 t pr. ha

Kornvægt:

Hvede	1 hl à 77,27 kg	1 Td. à 215 Pd.
Rug	1 - - 73,68 -	1 - - 205 -
2-radet Byg	1 - - 68,29 -	1 - - 190 -
6-radet Byg	1 - - 64,69 -	1 - - 180 -
Havre	1 - - 50,31 -	1 - - 140 -
Blandsæd	1 - - 55,71 -	1 - - 155 -
Boghvede	1 - - 61,10 -	1 - - 170 -
Ærter og Bælgæd	1 - - 80,37 -	1 - - 225 -
Kartofler	1 - - 71,88 -	1 - - 200 -
Runkelroer	1 - - 64,69 -	1 - - 180 -
Kaalrabi	1 - - 64,69 -	1 - - 180 -
Turnips	1 - - 57,50 -	1 - - 160 -
Gulerødder	1 - - 57,50 -	1 - - 160 -

Omsætning til Kornenheder:

Runkelroer:

Øerne 1 hl à 64,69 kg \times 13,0*) = 8,41 kg Korn 1 Td. à 180 Pd. \times 13,0*) = 23,4 Pd. Korn

Jylland . . . 1 - - 64,69 - \times 12,9*) = 8,35 - - 1 - - 180 - \times 12,9*) = 23,2 -

Kaalrabi:

Øerne 1 hl à 64,69 kg \times 12,5*) = 8,09 kg Korn 1 Td. à 180 Pd. \times 12,5 = 22,5 Pd. Korn

Jylland . . . 1 - - 64,69 - \times 12,5*) = 8,09 - - 1 - - 180 - \times 12,5 = 22,5 -

Turnips:

Øerne 1 hl à 57,50 kg \times 9,4*) = 5,40 kg Korn 1 Td. à 160 Pd. \times 9,4*) = 15,0 Pd. Korn

Jylland . . . 1 - - 57,50 - \times 10,1*) = 5,81 - - 1 - - 160 - \times 10,1*) = 16,2 -

Gulerødder 1 hl à 57,50 kg \times 12,3*) = 7,07 kg Korn 1 Td. à 160 Pd. \times 12,3*) = 19,7 Pd. Korn

*) Tørstofprocenter for Aaret 1915 (Jfr. Side 19).

Hø Tons (t) à 400 kg Korn Læs (à 1000 Pd.) à 400 Pd. Korn

Halm - - 200 - - - - 200 -